ASKERİ TARİH BELGELERİ DERGİSİ

Eylül 1991 Yıl 40 Sayı 91

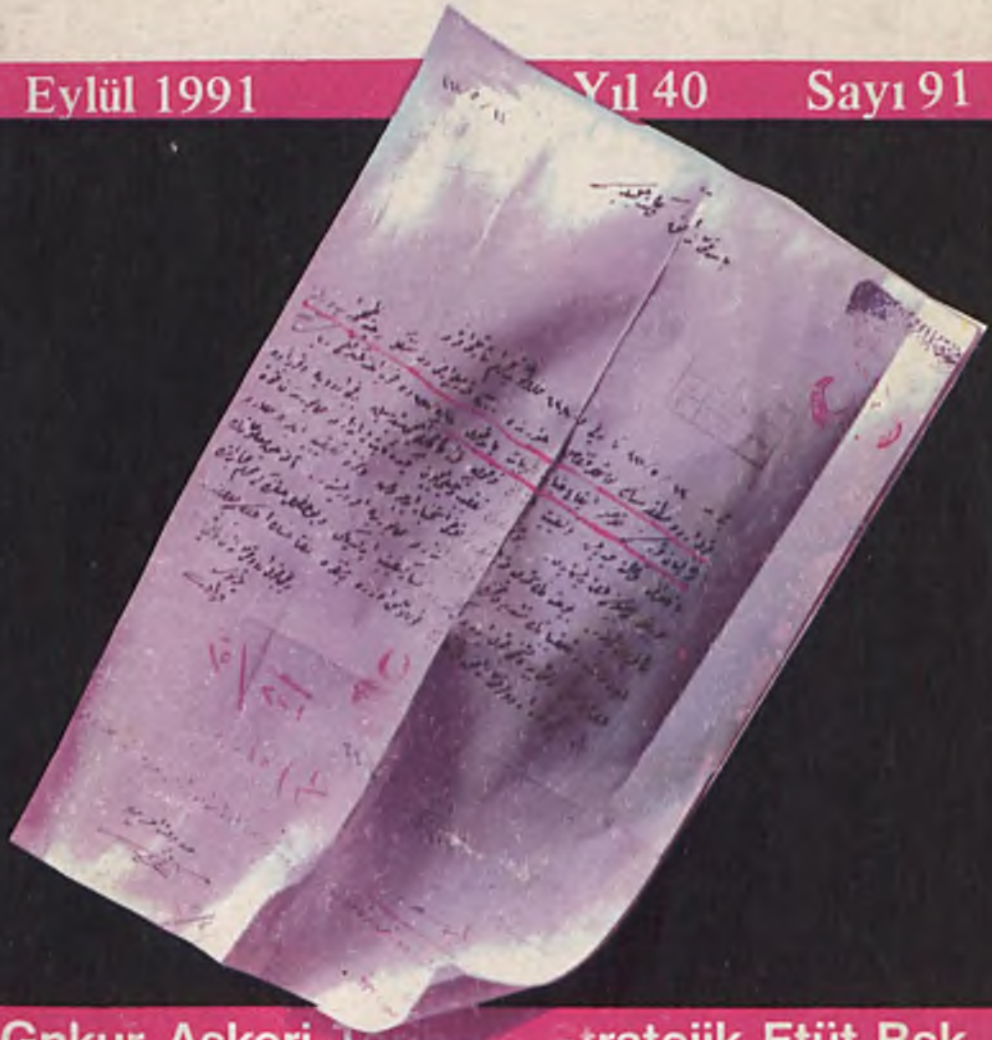

Gnkur. Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Bşk.

Tarih yazmak, tarih yapmak kadar mühimdir. Yazan, yapana sadık kalmazsa, değişmeyen hakikat insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır.

ATATÜRK

GENELKURMAY BASIMEVİ
YAYIN NUMARASI : '90/73

ÖNSÖZ

Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Arşivi'ndeki belgelerden derlenip oluşturulan Türk İstiklâl Harbi'nin önemli olaylarından biri olan Birinci İnönü Muharebesi (6-11 Ocak 1921) ile ilgili belgeleri kapsayan 91 Sayılı Askeri Tarih Belgeleri Dergisi'ni yayınlamış bulunuyoruz.

Anadolu'da Mustafa Kemal önderliğindeki milli direnişin kırılmasını isteyen ve Müttefik Devletlerce de desteklenen Yunanlıların "Megali İdea"yı gerçekleştirmek amacıyla giriştikleri "Küçük Asya Seferi (Macerası)" ilk aşamada Birinci İnönü Muharebesi'yle Türkler lehine sonuçlanmış, bunu İkinci İnönü Muharebesi ve diğerleri izlemiştir.

Düzenli TBMM Hükümeti Ordularıyla kazanılan bu ilk muharebe sonucunda, Müttefik Devletler, Anadolu'daki Milli direniş hareketinin kırılamayacağını anlamış ve işbirlikçisi olan İstanbul Hükümeti dışında, Ankara Hükümeti'nin de varlığına kanaat getirerek, bu sıralarda toplanan Londra Konferansı'na (21 Şubat 1921) Ankara temsilcilerini de çağırmak zorunda kalmışlardır.

Belgelere dayanarak, anılan dönemi belgelemek amacıyla yayınlanan bu kitap, Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Arşivi'ndeki belgelerden, Em. Alb. Niyaz ARTAN, Tarih Uzmanı Nural BOZOĞLU, Tarih Uzmanı Nurşen GÖK, Tarih Uzmanı Nilgün AKGÜL tarafından seçilerek bugünkü yazıya çevrilip yayına hazırlanmıştır.

Alâattin GÜVEN
Hv. Korgeneral
Gnkur.ATASE Başkanı

S U N U Ş

Birinci Dünya Harbi sonunda Osmanlı İmparatorluğu da müttefikleri gibi yenik sayıldığından, Mondros Mütarekesi'nin hükümleri gereğince Anadolu, İtilâf Devletleri'nce yer yer işgal ve istilâ edilmeye başlandığında; milli direniş, Güneydoğu'da Faransızlara, Doğuda İngiliz ve Ermenilere, Batıda ise Yunanlılara karşı başlamıştı.

Yunanistan, 1830 Şubatı'nda zamanın büyük devletleri İngiltere, Fransa ve Rusya'nın kendi aralarında imzaladıkları Londra Protokolu ile küçük bir krallığa kavuşmuş ve bu Krallığı milli kurtuluşlarının ilk aşaması olarak değerlendiren Yunanlılar, devletin sınırları dışında bulunan ve soydaş olarak gördükleri Yunanca konuşan azınlığın da, üzerinde yaşadığı topraklarla birlikte Yunanistan'a katılması fikrinden hareket ederek, aralıksız bir şekilde "Megali İdea" doğrultusunda çaba sarf etmişlerdi.

Birinci Dünya Harbi'ne kadar bir fikir olarak sürdürülen bu cereyan, savaş stratejisi içinde yine Osmanlı'ya karşı savaşan Batılı devletlerin Yunanistan'ı alet etmek istedikleri bir politikaya dönüşerek, Anadolu da Helenizmi canlandırmasına ve daha sonra da Yunanlıların da kabul etmek zorunda kalacakları bir "Küçük Asya Seferi"ne yol açmıştı.

Kral Konstantin'i alt edip, Birinci Dünya Harbi'ne İtilâf Devletleri yanında girerek onların kazanmış oldukları başarıya ortak olan ve sonuca diplomasi yoluyle gitmek isteyen Venizelos, Paris'te toplanan Paris Konferansı'na gönderdiği 30 Aralık 1918 tarihli bir yazı ile Bandırma'nın 25 km. doğusundan başlayarak çizdiği bir sınırı, Fethiye'nin güneydoğusundaki Kalkan ilçesinin yakınlarında Akdeniz'e bağlıyor, böylece Balıkesir, İzmir, Aydın, Muğla illerini Yunanistan'a katmak istiyordu.

10 Ağustos 1920'de imzalanan Sevr Anlaşması ile Batı Anadolu'daki bölgelerden başka, Batı Trakya'dan Çatalca'ya kadar uzanan topraklar da katılacak olursa Venizelos, yaklaşık 250.000 kilometrekarelik bir alan içinde 6,5 milyon insan bulunan Büyük Yunanistan'ı kurmuş oluyordu.

Üzerinde hak iddia ettiği toprakları "tarihi haklardan doğan" talepler iddiasıyla, geniş bir çerçeveye oturtan ve bunların gerçekleşmesi için Yunan ekonomisini ve ordusunu zama-

nın büyük devletlerinin emperyalist politikalarına alet etmekten geri durmayan Venizelos, Doğu Akdeniz'deki İngiliz çıkarlarının polisliğini de üslenmeyi ihmal etmemiştir. Bunu yaparken O, İngiliz Başbakanı Lloyd George'nin Birinci Dünya Harbi'nde yorulmuş olan İngilizlerin kamuoyundaki savaş bıkkınlığı yüzünden, bölgedeki İngiliz çıkarlarını, İngiliz kanı döktürmeden savunacak bir vasıta olarak gördüğünü hesaba katmamıştır.

19 Aralık 1920'de Yunanistan'a geri dönen Kral Konstantin İngiltere ve Fransa'nın desteğini yitirmemek için Venizelos'un Anadolu politikasına sahip çıkmıştır. Konstantin, Yunanistan'ın Sevr politikasında hiçbir değişiklik olmadığını göstermek amacıyla iklim şartlarının elverişli olmadığı 1921 Ocak ayında Eskişehir'e saldırı emrini vermiştir. Konstantin'in İtilâf Devletlerinin desteğine, onların ise Anadolu'daki milli direniş hareketini kırmak için Yunan askerine ihtiyaçları vardı.

Batı Cephesi'nde Milli Ordu'nun Yunanlılarla yaptığı ilk önemli muharebe olan Birinci İnönü Muharebesi, Eskişehir'in 40 kilometre kadar kuzeybatısında Gündüzbey-İnönü hattında olmuştu. İzmir'in işgalinden (15 Mayıs 1919) Birinci İnönü Muharebesi'ne kadar geçen sürede bir yandan milli kuvvetler (Kuva-yi Milliye) ile Yunan ileri harekâtı durdurulmaya çalışılırken, öte yandan Milli Ordu'nun yeniden kurulması ve düzene sokulmasına büyük önem verilmişti.

Ordu kuvvetlenmedikçe sayı ve silah üstünlüğü bulunan Yunan Ordusu ile ciddi bir savaşa girişilmek istenmiyordu.

Asıl kuvvetleriyle 6 Ocak 1921'de Eskişehir genel doğrultusunda harekete geçen Yunanlılar Yenişehir'i ele geçirdikten sonra Bilecik doğrultusunda ilerlerken, bir kısım kuvvetleriyle de İnegöl-Pazarcık'a yöneldiler.

İnegöl Ovası'yla Ahır Dağlarını aşan bu Yunan kuvvetleri, İnönü mevziinde yerleşen Türk Kuvvetleriyle temasa geçerek 10 Ocak 1921'de muharebeye başladılar.

6 Ocak 1921'de, Yunan taarruzu başladığı zaman, Yunanlıların Bursa Cephesi'nde karargâhıyla Bursa'da bulunan 3 ncü Kolorduları, İzmir, Adalar, Manisa Tümenleri bulunuyordu. Yunan kuvvetlerinin elinde Birinci İnönü Muharebesi sırasında 16.243 insan, 12.500 tüfek, 72 top, 120 ağır makinalı tüfek bulunuyordu. Aynı muharebede Türk gücü ise 8.500 insan, 5.500 tüfek, 28 top, 47 ağır makinalıdan ibaretti.

Bu taarruzda Yunanlıların dört tümeni de Uşak bölgesinde bulunuyordu. Türk Cepheside daha 10 Kasım 1920'de Batı ve Güney Cepheleri olarak ikiye ayrılmıştı. Batı Cephesi Kütahya'

dan (Kütahya dahil) kuzeye doğru Kocaeli'ye kadar olan kesimi içine alıyordu (24., 11. ve 61. Tümenler). Kütahya'dan güneye (Adana'ya kadar) Güney Cephesi bölgesiydi (8., 23., 57., 41. Tümenler). Yunan taarruzu üzerine, bu cepheler için Ankara'daki 4 ncü Tümen ile Yozgat-Çorum havalisinde teşekkül halinde bulunan 1 nci Tümen de harekete geçirildi.

Yunan taarruzu üzerine Çerkez Ethem'e karşı yalnız 61 nci Tümen'den iki alay bırakılarak Batı Cephesi'nin diğer kuvvetleri, tekrar kuzeye İnönü bölgesine sevk edildi. Yunanlıların, Bilecik, Karaköy, Bozöyük, Eskişehir kesimlerinde toplanmakta olan Türk kuvvetlerini dağıtmak, bu bölgede bulunan harp malzemesi, demiryolları ve köprülerini tahrip etmek, Yunan Ordularının savaşcılığını ispat etmek amacını gütmesine karşın, Batı Cephesi Komutanlığı Eskişehir demiryolu stratejik mevkiinin savunması amacını güdüyordu. Türk birlikleriyse, üstün Yunan birliklerine karşı mevzilerinde başarılı bir savunma savaşı veriyordu.

Birinci İnönü muharebesini kaybeden Yunanlılar karşılarında topçu sınıfı da dahil, düzenli ve disiplinli ordu birlikleri bulacaklarını hiç tahmin etmemişlerdi. Bilindiği gibi Mustafa Kemal 1920 yazısında daha henüz düzenli bir ordunun hazırlıklarına yeni geçildiği dönemde ilerleyen düşman birlikleri karşısında açık bir muhabereye girilmemesi emrini vermişti. Daha önceden Uşak ve Bursa'ya zorlanmadan giren Yunanlılar, İnönü sırtlarından püskürtülmelerini bu operasyonun sadece bir keşif harekâtı olduğu şeklinde örtmeye çalışmışlardı. Oysa Birinci İnönü Zaferi üzerine, İtilâf Devletlerinin Yunanistan'ın Anadolu'daki milli hareketi ortadan kaldıracağına olan güvenleri sarsılmaya başlamıştı. Nitekim İtalya'nın yaptığı öneri kabul edilmiş ve Sevr Antlaşması'nın Londra'da toplanacak olan bir konferansta yeniden gözden geçirilmesi uygun görülmüştü.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin düzenli Orduları Birinci İnönü Muharebesi'nde, tüm imkânsızlıklara rağmen başarılı sonuç alma yolunda en büyük sınavlardan birini vermiştir.

Askeri Tarih Belgeleri Dergisi'nin bu sayısı, Türk İstiklâl Harbi'nin kritik muharebelerinden biri olan Birinci İnönü Muharebesi dönemine ait çarpıcı belgeleri sergilemektedir.

Fehmi YILMAZ
Öğ.Kd.Alb.
1 nci As.T.Krl.Bşk.

İÇİNDEKİLER

NO. :	BELGENİN TARİHİ	ÖZETİ
2265	5 OCAK 1921	Batı ve Güney Cephesi birliklerinin geceyi geçirecekleri bölgeler ve yapmaları gereken keşiflere dair Güney Cephesi Kumandanlığı'nca verilen cephe emri.
2266	5 OCAK 1921	6 Ocak 1921 için Batı Cephesi Kumandanlığı'nın cephe emri.
2267	6 OCAK 1921	24 ncü Tümen Kumandanlığı'nın; Yenişehir ve İnegöl Cephelerine karşı, taarruzda bulunan düşman hakkında Batı Cephesi Kumandanlığı'na raporu.
2268	6 OCAK 1921	Düşmanın Yenişehir yönündeki faaliyeti hakkında Batı Cephesi Kumandanı İsmet'in değerlendirmesi.
2269	6 OCAK 1921	24 ncü Tümen Kumandanlığı'nca Yenişehir ve İnegöl cephelerindeki düşman faaliyeti hakkında Batı Cephesi Kumandanlığı'na verilen rapor.
2270	6 OCAK 1921	Düşmanın Uşak ve Bursa cephelerinde aynı anda taarruza geçmesi dolayısıyla 61 nci ve 11 nci Tümenlerin Yalnızsaray ve Susuzkaya mıntıkalarına çekilmesine dair Batı Cephesi Kumandanlığı'nca verilen emir.
2271	6 OCAK 1921	Genelkurmay Başkan Vekili Korgeneral Fevzi'nin Batı Cephesi Kumandanlığı'na genel durum hakkında ve İnönü'e nakl olunacak İbrahim Bey Kuva-yı Seyaresi ile 4 ncü Tümen hakkında verdiği bilgi.

NO. :	BELGENİN TARİHİ	ÖZETİ
2272	6 OCAK 1921	Bozöyük'te bulunan 24 ncü Tümen'e ait birliklerin ileriye alınacağı, 3 ncü Süvari Tümeni'nin İnönü'nde toplanacağına dair Batı Cephesi Kumandanlığı emri.
2273	7 OCAK 1921	Batı Cephesi Yenişehir ve İnegöl bölgelerinde 6.1.1921 sabahından itibaren başlayan düşman taarruzunun gelişimine dair Genelkurmay Başkan Vekili Korgeneral Fevzi tarafından Batı Cephesi Kumandanlığı'na verilen bilgi.
2274	7 OCAK 1921	İnönü'ne indirilen 4 ncü Tümen'in, Savcıbey-Akpınar Karaağaç mevki demiryolunun batısındaki kısmı işgal ve müdafaa etmesi için gereken yardımın yapılmasına dair Batı Cephesi Kumandanlığı'nca 24 ncü Tümen Kumandanlığı na verilen emir.
2275	7 OCAK1921	Batı Cephesi Kumandanlığı'nın 24 ncü, 11 nci ve 61 nci Tümenlere 8 Ocak 1921 için cephe emri.
2276	8 OCAK 1921	24 ncü Tümen Kumandanlığı'nca düşmanın Karaköy'ü işgal ettiği hakkında rapor.
2277	8 OCAK 1921	Batı Cephesi Kumandanlığı'nca verilen akşam raporu.
2278	8/9 OCAK 1921	Güney Cephesi Kumandanlığı'nca, Batı Cephesi Kumandanlığı'na ve Genelkurmay Başkanlığı'na düşmanın Çivril i işgal ettiğine dair verilen bilgi.
2279	9 OCAK 1921	Batı Cephesi Kumandanlığı'nca 24 ncü, 11 nci ve 4 ncü Tümenlere gönderilen emir.
2280	9 OCAK 1921	11 nci Tümen Kumandanlığı'nca verilen Tümen emri.

NO. :	BELGENİN TARİHİ	ÖZETİ
2281	9 OCAK 1921	11 nci Tümen Kumandanlığı'nca Batı Cephesi Kumandanlığı'na verilen rapor.
2282	9 OCAK 1921	Batı Cephesi Kumandanlığı'nca, 61 nci Tümen Kumandanlığı'na Kütahya'nın savunulmasına dair verilen emir.
2283	9 OCAK 1921	Düşmanın, gece İnönü mevziinde taarruzuna devam etmesi ihtimaline karşı alınması gereken tedbirlere dair Genelkurmay Başkanı Vekili Korgeneral Fevzi'nin Batı Cephesi Kumandanlığı'na emri.
2284	9 OCAK 1921	Batı Cephesi Kumandanlığı'nca verilen akşam raporu.
2285	10 OCAK 1921	4 ncü, 11 nci ve 24 ncü Tümenlerin şimendifer hattını nasıl müdafaa edeceklerine dair Batı cephesi Kumandanlığı'nca verilen emir.
2286	10 OCAK 1921	61 nci Tümen Kumandanlığı'nın Yaylababa'dan Batı Cephesi Kumandanlığı'na yazmış olduğu rapor.
2287	10 OCAK 1921	Batı Cephesi Kumandanlığı' nın, sağ yandan çevirme yapan düşman karşısında Akpınar kuzeyindeki muhabereye gerekli yardımın yapılmasına dair 11 nci Tümen Kumandanlığı'na emri.
2288	10 OCAK 1921	Batı Cephesi Kumandanı'nın, İnönü İstasyonu'nu işgal etmek üzere olan düşman karşısında 24 ncü, 11 nci ve 4 ncü Tümen birliklerinin alacağı durum hakkında emri.
2289	10 OCAK 1921	Batı Cephesi Kumandanı'nın İkinci Süvari Grubu Kumandanlığı'na batıda Eskişehir'e giden yolları örtmesi için emri.

NO. :	BELGENİN TARİHİ	ÖZETİ
2290	10 OCAK 1921	Genelkurmay Başkanlığı'nın, Eskişehir'in korunmasının mümkün olmaması halinde, birliklerin Eskişehir doğusuna alınması ve silahların düşman eline geçmesinin önlenmesi, Güney Cephesi birliklerinin Asi Ethem'e karşı kullanılmasına dair, Batı Cephesi Kumandanlığı'na emri.
2291	10 OCAK 1921	Batı Cephesi Kumandanı'nın, 11 nci Tümen Kumandanlığı'na geri çekilme emri verilmemesini ve durum hakkında görüşme yapmak istediğini belirten yazısı.
2292	10 OCAK 1921	Batı Cephesi'ne 24 ncü Tümen Kumandanı'nın, verilen emir gereğince Tümen'in Beşkardeş Dağı ve Çukurhisar kuzeyindeki hattan Eskişehir istikametini örteceğine dair raporu.
2293	10 OCAK 1921	Batı Cephesi Kumandanlığı'nca, genel durum hakkında Genelkurmay Başkanlığı'na verilen rapor.
2294	10 OCAK 1921	Batı Cephesi Kumandanı'nın 24 ncü, 11 nci ve 4 ncü Tümenlere 11 Ocak 1921 de Beşkardeş Dağı-Zemzemiye'nin ve Otlubalı'nın batısındaki sırtların müdafaası için emri.
2295	10 OCAK 1921	Düşmanın sol cenah açığından Eskişehir'e sarkmasının önlenmesi için yapılması gerekenlere dair Genelkurmay Başkanlığı'nca, Batı Cephesi Kumandanlığı'na verilen emir.
2296	11 OCAK 1921	Geri çekilmekte olan düşman karşısında Gökbayrak Taburu'nun durumunu muhafaza ederek düşmanın yan ve gerilerinde gerekli saldırıları yapmasına dair Batı Cephesi Kumandanlığı emri.

NO. :	BELGENİN TARİHİ	ÖZETİ
2297	11 OCAK 1921	Beşkardeş-Otlubalı doğusundaki hattın savunulmasıyla ilgili 11 nci, 24 ncü ve 4 ncü Tümenlere Batı Cephesi Kumandanlığı'nca verilen emir.
2298	11 OCAK 1921	Batı Cephesi Kumandanlığı'nın sabah raporu.
2298	11 OCAK1921	Batı Cephesi Kumandanlığı'nın akşam raporu.
2300	11 OCAK 1921	Batı Cephesi Kumandanlığı'nca 12 OCAK 1921 için verilen cephe emri.
2301	12 OCAK 1921	Genelkurmay Başkanı Korgeneral Fevzi tarafından Batı Cephesi Kumandanlığı'na, uğradığı mağlubiyeti telafi etmek amacıyla Afyonkarahisar yönünde taarruz ihtimali olan düşman karşısında alınması gereken önlemlere dair verilen emir.
2302	12 OCAK 1921	TBMM Reisi Mustafa Kemal'in İnönü Zaferi dolayısıyla, Genelkurmay Başkanı ve Batı Cephesi Kumandanı İsmet Bey'e tebrik telgrafı ve İsmet Bey'in cevap yazısı.
2303	12/13 OCAK 1921	Gökbayrak Tabur Kumandanlığı'nın Köprühisar'a yapılan baskının başarıyla sonuçlandığına dair Batı Cephesi Kumandanlığı'na verdiği rapor.
2304	13 OCAK 1921	Yenişehir ve İnegöl'e çekilmekte olan düşmanın takip edilmesine dair 24 ncü, 11 nci ve 4 ncü Tümenlere verilen emir.
2305	14 OCAK 1921	Geri çekilmekte olan Yunan ordusunun yaptığı katliam hakkında Batı Cephesi Kumandanlığı'nın tamimi.

NO. :	BELGENİN TARİHİ	ÖZETİ
2306	14 OCAK 1921	Batı Cephesi Kumandanı'nın, TBMM üyelerinden birçok kişinin er olarak çarpışmak üzere cepheye gelmekte olduklarını bildiren tamimi.
2307	14 OCAK 1921	Adnan, Hikmet, Hamdullah Suphi Beylerin ve Halide Edip Hanımefendinin Genelkurmay Başkanı ve Batı Cephesi Kumandanı İsmet Bey'e tebrik telgrafları.
2308	14 OCAK 1921	İsmet Bey'in Halide hanıma tebrik telgrafından dolayı teşekkür yazısı.
2309	17 OCAK 1921	Düşmanın Bursa Cephesi'nden Eskişehir yönünde tekrar taarruz ihtimali karşısında 11 nci, 24 ncü ve 1 nci Tümenlere Batı Cephesi Kumandanlığı'nca verilen emir.
2310	19 OCAK 1921	Birinci İnönü Zaferi dolayısıyla Doğu Cephesi Kumandanı Kâzım Karabekir'in tebrik telgrafı.

BELGELER

Belge No. : 2265

Belge No. : 2265

Arpa Yaylası'ndan
5.1.37 (5.1.1921)

Garb (Batı) Cephesi K. "Beray-ı Ma'lûmat" (Kumandanlığı'na bilgi için)

CEPHE EMRİ

1. Asiler Gediz'i tahliye ile Simav'a çekilmişlerdir.

2. Garb Cephesi Süvari Livası (Tugayı) bu akşam Aşıkpaşa-Kocaçayır mıntıkasında konaklayacak ve Arabşah'a süreceği keşif bölüğüyle "Ayancık-Simav", "Gediz-Hamidiyehanı" istikâmetlerini keşf ettirecekdir. 11. Fırka (Tümen) Yaylaköy-Işıklar-Efendi köprüsü-Güney mıntıkasında 61. Fırka Gediz-Hacıköy Alihun mıntıkasında ikamete geçeceklerdir.

3. Cenûb (Güney) Cephesi kıtaâtı ber-vech-i âtî (aşağıdaki) mıntıkalarda geceyi geçireceklerdir.

a. Birinci Süvari Grubu Cinali-Çomaklar-Gümüşlü-Altıntaş mıntıkasında geceyi geçirecek ve Çaltıderesi mansabını Erdoğmuş-Gümle istikametlerini keşf ettirecektir.

b. Sekizinci Fırka Kayacık-Gedikli-Sazköy mıntıkasında

c. 23. Fırka Göynük-Keçiören mıntıkasında

e. İkinci Süvari Grubu Yağmurlar-Alaca-Yeğinler-Susuz mıntıkasında.

h. Müstakil Süvari Alayı Cebrail Köyü'nde

4. Başka bir emir verilmediği takdirde yarın 6.1.37 istirahatle geçirilecektir. Bu takdirde Birinci Süvari Grubu ikâmet mıntıkasını Dainler-Dedeköy hattına kadar ileri alacak ve :

1. Çaltıderesi-Hamidiyehanı-Çamköy Simav istikametini keşf ettireceği gibi

2. Hamidiyehanı-"Aynihan"
3. Kırdan-Göynükviran
4. Erdoğmuş-Vakıfköy-Günay
5. Gümle-Eğlence

} istikametlerinde keşif sahasını Yunan mevazii'ne kadar temdîd edeceklerdir (uzatacaklardır).

Yarın saat 10 evvel (10 00)'den itibaren Hamidiyehanı istikametindeki keşif hidemâtının (hizmetlerinin) Birinci Süvari Grubu'na terki hususunda Süvari Livası'na emir buyurulmasını Garb Cephesi Kumandanlığı'ndan rica ederim.

6. Sekizinci Fırka Karaağaç üzerinden Çumyurdu Ovası'nı keşf ettirecektir.

5. Ben 5/6.1.37 gecesini Cebrail Köyü'nde geçireceğim.

6. 12.Kolordu, 8.Fırka, 23.Fırka, Birinci, İkinci Süvari grubları Kumandanlıklarına ve berây-ı malûmat Garb Cephesi Kumandanlığı'na 5.1.37 saat 5 sonra (17 00) da yazılmıştır.

Cenûb Cephesi Kumandanı
İmza (Refet)

Arşiv No. : 4/4478
Klasör No. : 656
Dosya No. : 47
Fihrist No. : 127

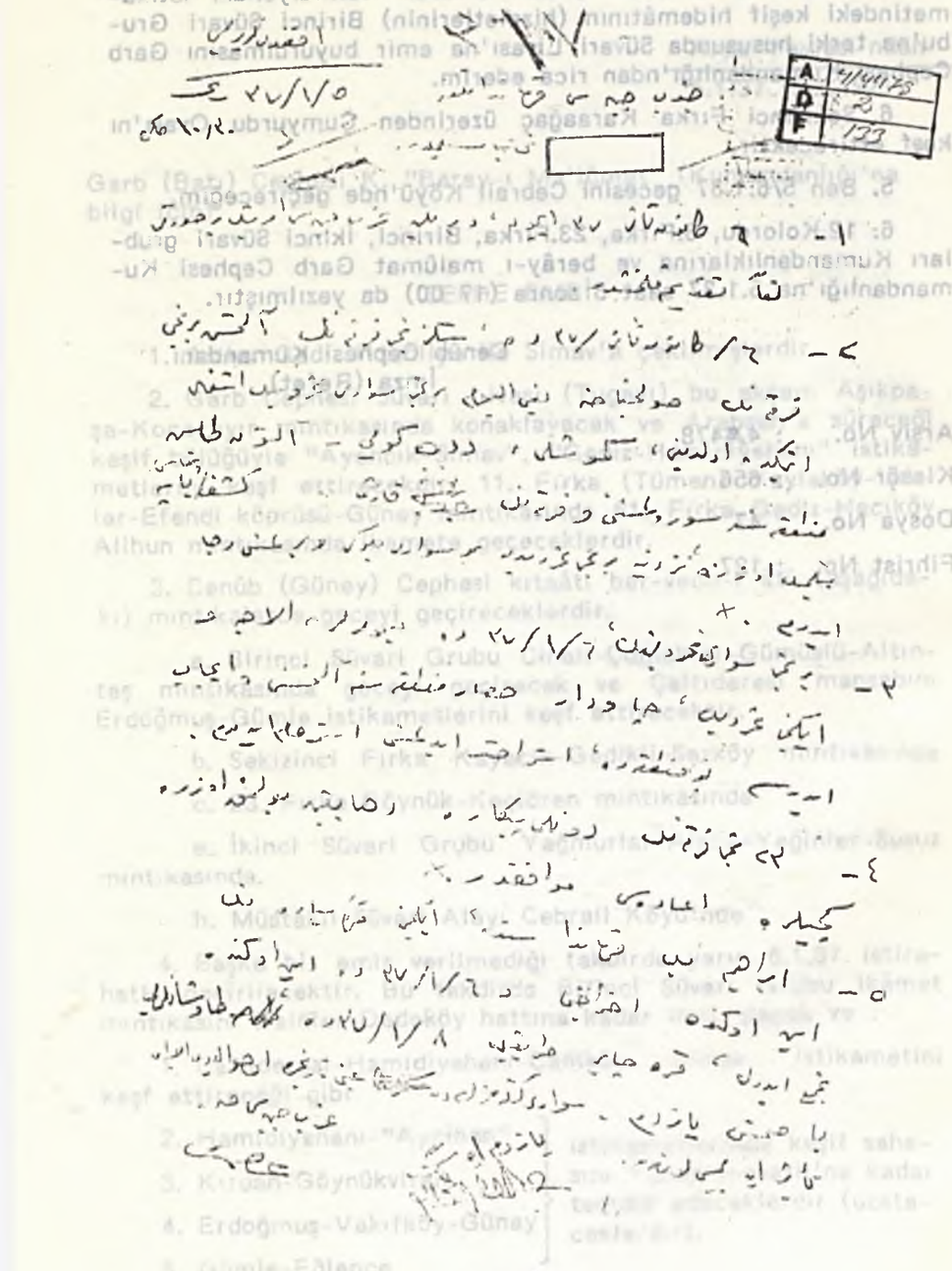

Efendi Köprüsü

5.1.37 (5.1.1921)
Saat 10 30 sonra (22 30)

Cenûb (Güney) Cephesi Kumandanlığı'na

Gayet müsta'celdir (aceledir)

1. 6 Kânûn-ı sânî 37 (6 Ocak 1921) için, verilen Garb (Batı) Cephesi emrinin bir sureti leffen (ilişikte) takdim kılınmıştır.

2. Kânûn-ı sânî 37'de, Sekizinci Fırka'nın (Tümen'in) Altmış Birinci Fırka'nın sol cenâhına (yanına) yani elyevm (bugün) Birinci Süvari Grubu'nun işgal etmekte olduğu, Gümüşlü, Dedeköyü, Altuntaş mıntıkasına sürülmesini ve fırkanın Yunana karşı keşf ve temas yapabilmek üzere nezdine (yanına) Birinci Grub'dan bir Süvari Bölüğü verilmesini rica ederim.

3. Birinci Süvari Grubu'nun 6.1.37 (6.1.1921)'de Yağmurlar, Alaca ve İkinci Grub'un, Çavdarhisar mıntıkasına alınmasını ve icab ederse bu mıntıkada istirahat edilmesini istirham ederim.

4. 23 ncü Fırka'nın Dumlupınar'a daha yakın bulunmak üzere Keçiler'e iadesi muvâfıktır (uygundur).

5. İbrahim Bey kumandasında, İkinci Kuvve-i Seyyare'nin İnönü'nde ihrâcını ve 6.1.37'de İnönü'nde tecemmu' ederek (toplanarak) Karaçayır tarîkiyle (yoluyla) 8.1.37'de Tavşanlı'yı basmasını yazdım. Süvari kitlemizin de aynı tarihte o havalide icrây-ı te'sîr edebilmesi lâzımdır.

Yazdım 5 minh (De)
İmza (okunamadı)

Garb Cephesi K. (Kumandanı)
İsmet

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 656

Dosya No. : 47

Fihrist No. : 133

Akşam Harp Raporu 6.1.37 (6.1.1921)
Dakika Te'hîr Edilemez
1/1226
6.1.37

Garb (Batı) Cephesi Erkân-ı Harbiyye Riyaseti'ne

Şube: 1 6.1.37

1. Düşman bugün Yenişehir ve İnegöl cephelerine karşı dört koldan taarruza başlamıştır.

2. Yenişehir Cephesi'nde iki alay piyade üç bölüklü bir Süvari Alayı ve üç batarya topundan mürekkeb (oluşan) bir düşman kuvveti, Yenişehir Cephesi ve Kabaçınar Barçin yoluyla şarka doğru ilerlemiş saat 12 30 sonra (00 30)'da Yenişehir şarkına geçerek Umran Çiftliği civarına tevakkuf etmiş (durmuş) 3 30 sonra (15 30) da diğer bir piyade alayı caddeyi takiben Yenişehir'in şarkına geçtiği görülmüştür. Bu alayın Barçin yolunu takib, piyade alayı olması ihtimali de vardır. Bugün saat beş sonra (17 00)'da Ebeköy hattını işgal etmiştir. Ayrıca bir piyade alayıyla bir süvari bölüğü Boğazköy'üne gelmiştir. Bu alayın istikamet-i hareketi (hareket yönü) hakkında ma'lûmât alınamamış ise de Yeniyörük ve Sülükdere üzerinden Nazifpaşa'ya doğru ilerlemesi muhtemeldir. İnegöl cephesinde bir piyade alayıyla bir süvari alayı caddeyi takiben ilerlemiş ve süvarisiyle Kurşunlu şarkına geçerek Kurşunlu şarkındaki piyade taburumuzla muharebeye başlamış ve topçumuz tarafından düşman piyadesine ateş açmıştır. 4 30 sonraya (16 30) kadar düşman piyadesi Kurşunlu şarkına geçmemiştir.

3. 32 nci Alay bu gece Pelitözü'nden Osmaniye'ye tahrîk edilecektir (yola çıkarılacaktır). Bozöyük'deki taburu Pazarcık'a hareket ettirilmiş 126 nci Alay Kumandanı'nın emrine verilmiştir. Mekeçe'deki 2 nci Alay'a mensub tabur da bu gece Lefke'ye gelip yarın sabah Pelitözü istikametine hareket etmesi emr edilmiştir.

4. Düşmanın bu gece veya yarın sabah Köprühisar ve Nazifpaşa mevzilerine taarruzu halinde, 143 ncü Alay ve 126 ncı Alay'ın Rüstemköy ve Nazifpaşa mevzilerinde müdâfaa etmesi emredilmiştir.

5. Ben yarın sabah 7 30 evvele (07 30) kadar karargâhta kalacağım. Ba'dehû (Ondan sonra) Osmaniye'ye gideceğim.

6. 6 45 sonra (18 45) da Garb Cephesi K. (Kumandanlığı'na), Garb Cephesi Erkân-ı Harbiyye Riyâseti'ne (Batı Cephesi Kurmay Başkanlığı'na) Ankara'da Erkân-ı Harbiyye-i Umumiyye Riyaseti'ne (Genelkurmay Başkanlığı'na) yazılmıştır.

23 ncü Fırka K. (Kumandanı)
Atıf

Açtım : 6.1.37 imza (okunamadı)

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 656

Dosya No. : 47

Fihrist No. : 181-1, 181-2

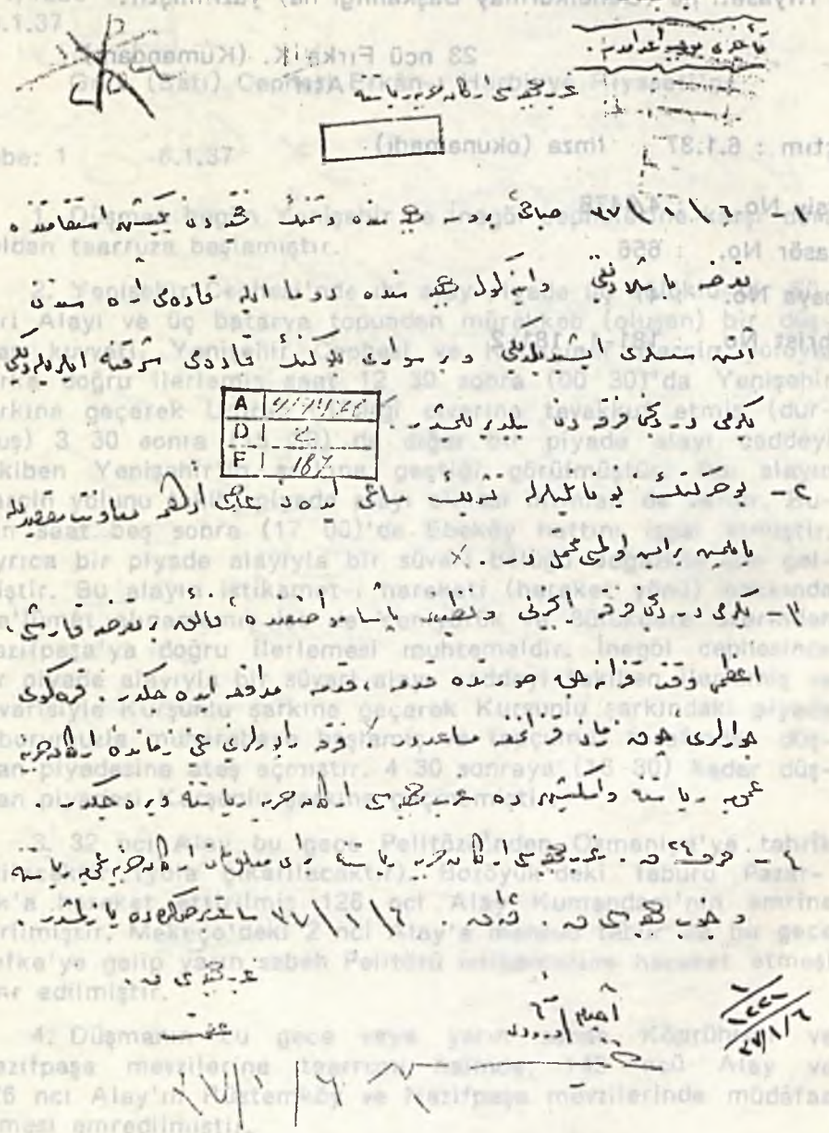

Gayet Müsta'celdir (Çok Aceledir) — Efendi Köprüsü

Te'hîri mûcib-i idamdır — 6.1.37 (6.1.1921)

(Geciktirilmesi idam sebebidir)

Garb Cephesi Erkân-ı Harbiyye Riyâsetine

1. 6.1.37 (6.1.1921) sabahı Bursa cephesinde düşmanın Fethiye'den Yenişehir istikametinde taarruza başladığı ve İnegöl Cephesi'nde Doma ile Kademi arasından ateş sesleri işitildiği ve bir süvari bölüğünün Kademi şarkına ilerlediği Yirmi Dördüncü Fırka'dan (Tümen'den) bildirilmiştir.

2. Bu hareketin Yunanlılarla teşrîk-i mesâî (işbirliği) eden asi Edhem'e muâvenet (yardım) maksadıyla yapılmış bir iş olması muhtemeldir.

3. Yirmi Dördüncü Fırka İncirli ve Nazif Paşa mevâziinde (mevzilerinde), fâik (üstün) bir taarruza karşı azâmî vakit kazanacak surette kademe kademe müdafaa edecektir. Karaköy civarları çok zaman kazanmağa müsaittir. Fırka raporlarını aynı zamanda Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâseti'ne ve Eskişehir'de Garb Cephesi Erkân-ı Harbiyye Riyâseti'ne verecektir.

4. 24 ncü Fırka K. (Kumandanlığı'na), Garb Cephesi Erkân-ı Harbiyye Riyâseti'ne berây-ı ma'lûmat (bilgi vermek için) Erkân-ı Harbiyye-i Umumiyye Riyâseti'ne ve Cenûb (Güney) Cephesi K. 12 nci Kolordu Kumandanlığı'na 6.1.37 saat bir sonrada (13 00) yazılmıştır.

Garb Cephesi K. (Kumandanı)
İsmet

Açtım / 6 minh
Vürûdu (gelişi)

1/1221 6.1.37

1 nci Şube 6.1.37

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 656

Dosya No. : 47

Fihrist No. : 187

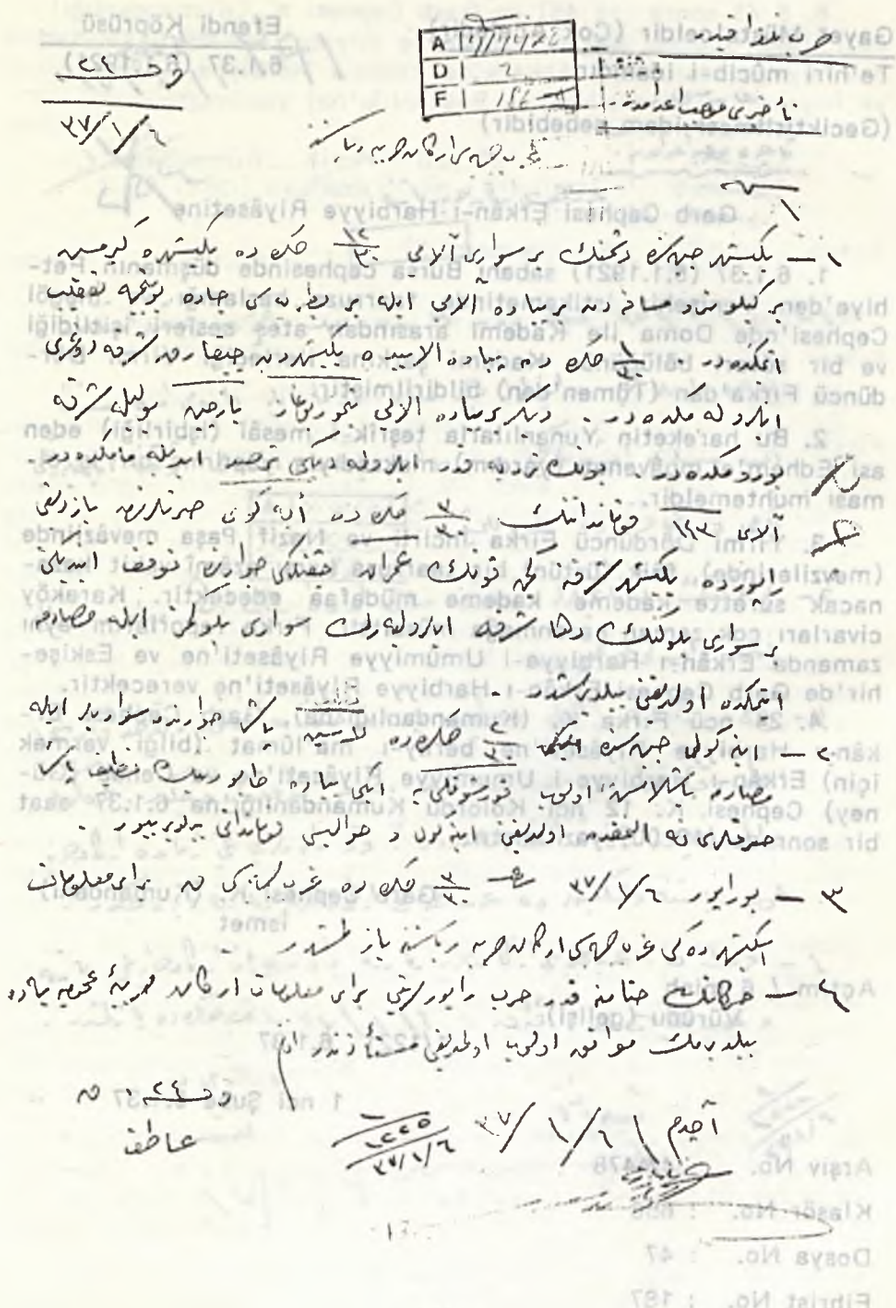

Harp Telgrafıdır
Te'hîri Mû'cibi İdamdır
(Geciktirilmesi İdam Sebebidir)

24.Fırka (Tümen)
6.1.37 (6.1.1921)

Şube : 1

Garb (Batı) Cephesi Erkân-ı Harbiyye Riyâseti'ne

1. Yenişehir Cephesi'nde düşmanın bir süvari alayı 12 30 sonra (00 30) da Yenişehir'e girmiş bir kilometre mesafeden bir piyade alayı ile bir bataryası cadde boyunca takip etmektedir. 1 30 sonrada piyade alayı da Yenişehir'den çıkarak şarka (doğuya) doğru ilerlemektedir. Diğer bir piyade alayı Timurboğaz-Barçın yoluyla şarka yürümektedir. Bunun nereyhe kadar ilerlediği tarassud edilememektedir (gözlenememektedir.)
143.Alay Kumandanı'nın 3 30 sonrada Ebeköy sırtlarından yazdığı raporda Yenişehir şarkına geçen kuvvetin Ümran Çiftliği civarında tevakkuf ettiğini (durduğunu) bir süvari bölüğünün daha şarka ilerleyerek süvari bölüğümüz ile müsademe etmekte (çarpışmakta) olduğunu bildirmiştir.

2. İnegöl cephesinde 2 30 sonrada Nazif Paşa civarında süvariler ile müsademe başlamış olup Kurşunlu'ya iki piyade taburunun Nazif Paşa sırtlarına alınmakta olduğunu İnegöl ve havalisi kumandanı bildiriyor.

3. Bu rapor 6.1.37 saat 3 30 sonra (15 30) da Garb Cephesi K. (Kumandanlığınca) berây-ı ma'lûmât (bilgi için) Eskişehir'deki Garb Cephesi Erkân-ı Harbiyye Riyaseti'ne yazılmıştır.

4. Harekâtın hitâmına (bitişine) kadar harp raporlarını berây-ı ma'lûmât Erkân-ı Harbiyye-i Umumiyye'ye de bildirmek muvâfık (uygun) olub olmadığı müstezindir (hususunda izniniz istenmektedir) efendim.

24.Fırka K. (Kumandanı)
Atıf

Açtım 6.1.37 1/1225 6.1.37

İmza (Okunamadı)

Arşiv No. : 4/4478
Klasör No. : 656
Dosya No. : 47
Fihrist No. : 186

Station _____ Abteilung _____

Anl. 2/13 | L.P. | C | Eilb. 87 | Doc. 18 | Fil. 5

angenommen am ___/___ 19___ Uhr ___ Min. vorm./nachm. durch _____

aufgenommen am ___/___ 19___ Uhr ___ Min. vorm./nachm. durch _____ von _____

befördert am ___/___ 19___ Uhr ___ Min. vorm./nachm. durch _____ an _____

Vorm. Licht. Funk. **Spruch** Nr. _____ aus _____

Dienstliche Zusätze:

Absender:	Meldg.	Ort	Dat.	Zeit
	Abgegangen	2		
	Angekommen			

Oeffrank

11 nci Fırka (Tümen) Kumandanlığı'na

	Efendi Köprüsü
İcab eden maddelerinin mahremiyetine fevkâlade itina olunacaktır	6.1.37 (6.1.1921) Saat 11 sonra (23 00)

6/7 Kânûn-ı Sânî 37 (6/7 Ocak 1921) için Cephe Emri

1. 6 Kânûn-ı sânî sabahı Bursa ve Uşak cephesinde taaruza geçen Yunanlılar akşam garbde (batıda) "Köprühisar-Boğazköy-Hasanpaşa" hattına ve Uşak cephesinde de İslâmköy'üne kadar ilerlediler.

Tavşanlı havalisinde bulunan 120 atlı kuvvetin de Kaplan Naci Müfrezesi, Edhem'in Yunanlılar'la iltihakı (katılması) dolayısıyla asilerden ayrılmıştır. Doktor Fazıl Çetesi Emet garbında Yenice'dedir. Mütebâkî usâtın (asilerin) Şaphane ve garbında bulunduğu tahmin edilmektedir.

2. 11 nci Fırka; 7 Kânûn-ı sânî (7 Ocak) öğleden sonra yalnız (Saray-Susuzkaya) mıntıkasında bulunacak vechle hareket edecek ve Yalnızsaray vasıtasıyla Kütahya'da benden emir alacaktır.

3. 61.Fırka ve Süvari Livası; 7 Kânûn-ı sânî de şimdiki vaziyetlerini muhâfaza edeceklerdir. 61.Fırka 7/8 Kânûn-ı sânî 37 gecesi Gediz havalisinden çekilerek 8 Kânûn-ı sânî sabahı Efendiköprüsü şark (doğu) sırtlarına varacak ve 8 Kânûn-ı sânî akşamı Susuzkaya mıntıkasına çekilecektir.

Süvari Livası (Tugayı) muvakkaten 61 nci Fırka emrine verilmiştir. Liva, Fırka kumandanının emrine nazaran 8 Kânûn-ı sânî sabahı fırkayı takip edecektir.

61.Fırka, 8.Fırka'nın sahra toplarını da beraber alacaktır. Livadan Şıhlar mıntıkasında bulunan keşif bölüğü 8 Kânûn-ı sânî 37'de Çavdarhisar civarında livaya iltihak edecektir. Bölüğe iltihak emrini liva verecektir.

4. 7 Kânûn-ı sânî 8., 61.Fırka ile Gediz'de ve 11 nci Fırka ile Yalnızsaray'da telefonla irtibat peydâ edilecektir. Yalnızsaray'da telefon vardır.

5. 61.Fırka ve Süvari Livası Efendiköprüsü'nde mevcud erzak ve arabayı kâmilen (tamamen) alacak ve geriye hiçbir

şey bırakmayacaklardır. Hacıköy'deki anbar lağv olunmuştur. Yalnızsaray'da bir günlük erzak ihzâr edilmiştir. Bunun kâmilen sarfedilmesi lâzımdır.

6. Geriye harekette hiçbir nefer ve malzemenin geri bırakılmamasına dikkat olunmalıdır. Ağırlıklar kıtâatın ilerisinde veya arasında hareket ettirilmelidir.

7. Ben 7 Kânûn-ı sânî akşamı Kütahya'dayım.
61 ve 11.Fırkalar telefonla emir arayacaklardır. Telefon irtibatı münkati olduğu (kesildiği) takdirde 61 nci Fırka ve Süvari Livası 3.madde mucibince (gereğince) hareket edeceklerdir. 11 nci Fırka ise Alayunt'a yürüyüşüne devam eyleyecektir.

8. 6.1.37 tarih saat 11 sonra (23 00) da 11.Fırka Kumandanlığı'na tahrinen (yazıyla) gönderilmiş ve 61 nci Fırka ile Süvari Livası'na telefonla yazılmıştır.

Garb Cephesi Kumandanı
İsmet

Arşiv No. : 6/2132

Klasör No. : 877

Dosya No. : 18

Fihrist No. : 5

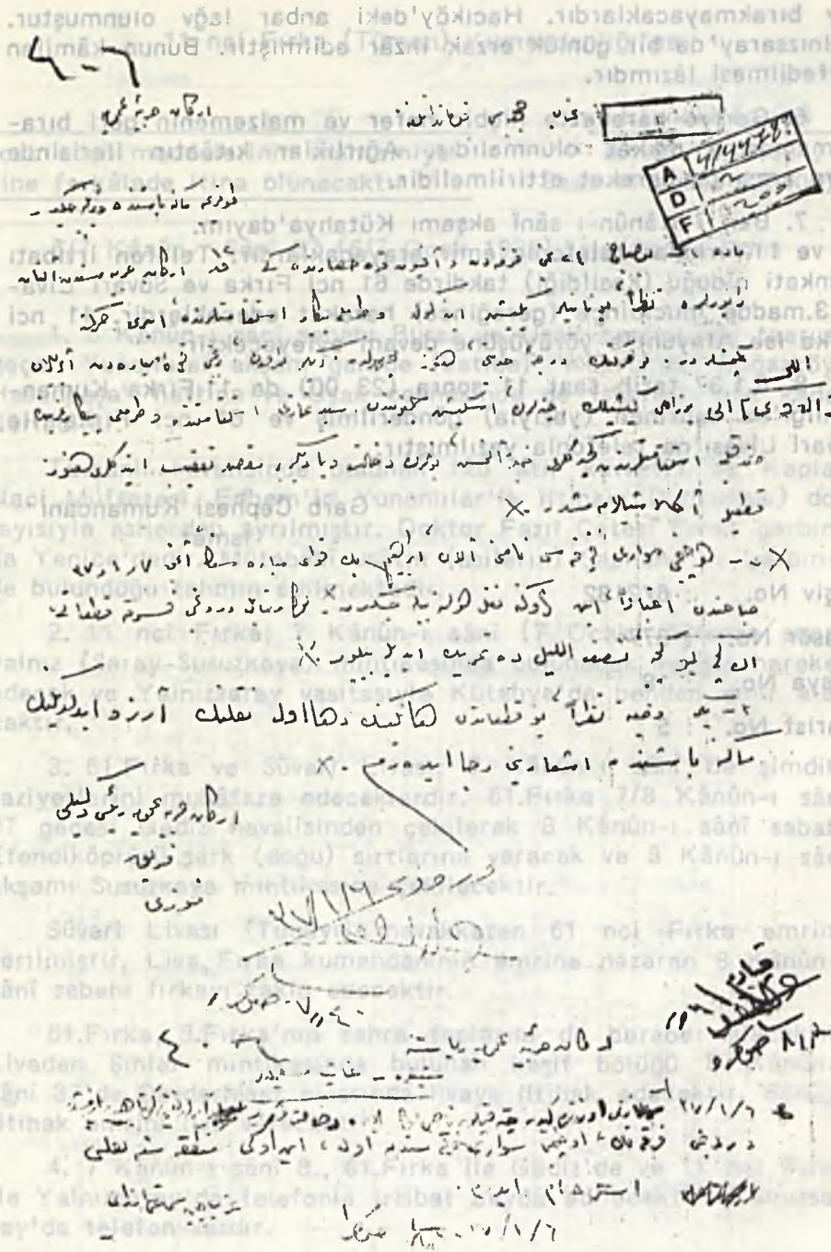

Erkân-ı Harbiyye-i Umumiyye

Garb (Batı) Cephesi Kumandanlığı'na

Doğruca makina başında verilecektir.

Madde 1- Bu sabah 24 ncü Fırka'dan (Tümen'den) ve Afyonkarahisar'ındaki 12.Kolordu Erkân-ı harbiyyesinden alınan raporlara nazaran Yunanlılar Yenişehir, İnegöl ve Dumlupınar istikametlerinde ileri harekete geçmişlerdir. Bu hareketin derece-i ciddiyeti (önem derecesi) henüz meçhûldur. Diğer taraftan Birinci kuvve-i seyyareden ayrılan "elli" ilâ yüz elli kişilik çetelerin Eskişehir cenûbundan (güneyinden) Seyitgazi istikametinde ve Dumlupınar garbinde (batısında) Sandıklı istikametlerinden geçtikleri haber alınmış bunların dehâlet (sığınma) veya diğer bir maksad takib ettikleri henüz katiyetle anlaşılamamıştır.

2. Üçüncü Süvari Fırkası nâmını alan İbrahim Bey Kuvâ-yı seyyaresinin ancak 7.1.37 (7.1.1921) sabahından itibaren İnönü' ne nakl olunabilecektir. Buna mukabil (karşılık) Dördüncü Fırka kıtâatı (birlikleri)en geç bu gece nısf-ül-leylde (geceyarısında) tahrîk edilebiliyor (yola çıkarılabiliyor)

3. Yeni vaziyete nazaran bu kıtâatdan hangisinin daha evvel naklinin arzu edildiğinin makina başında iş'ârını (bildirilmesini) rica ederim.

Erkân-ı Harbiyye-i Umumiyye Reisi Vekili
Ferik (Korgeneral)
Fevzi
Vürudû (gelişi) 6.1.37 (6.1.1921)
Saat 7 40 sonrada (19 40)

Kapadım / 6 minh (De)
Saat 8 30 sonra (20 30)

Erkân-ı Harbiyye-i Umumiyye Riyaseti'ne

Şifre gayet müstaceldir (çok aceledir)
C. (Cevap) 6.1.37 Seyidgazi üzerinden giden çete Kaplan Naci olabilir. Dehâlet fikri olduğunu Kütahya'ya yazmıştır. Dördüncü Fırka'nın, Üçüncü Süvari Fırkası'ndan evvel İnönü mıntıkasına naklini istirham (rica) ederim.
6.1.37 saat 8 30 sonra (20 30)

Garb (Batı) Cephesi Kumandanı
İsmet

Belge No. : 2271

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 656

Dosya No. : 47

Fihrist No. : 200

Belge No. : 2272

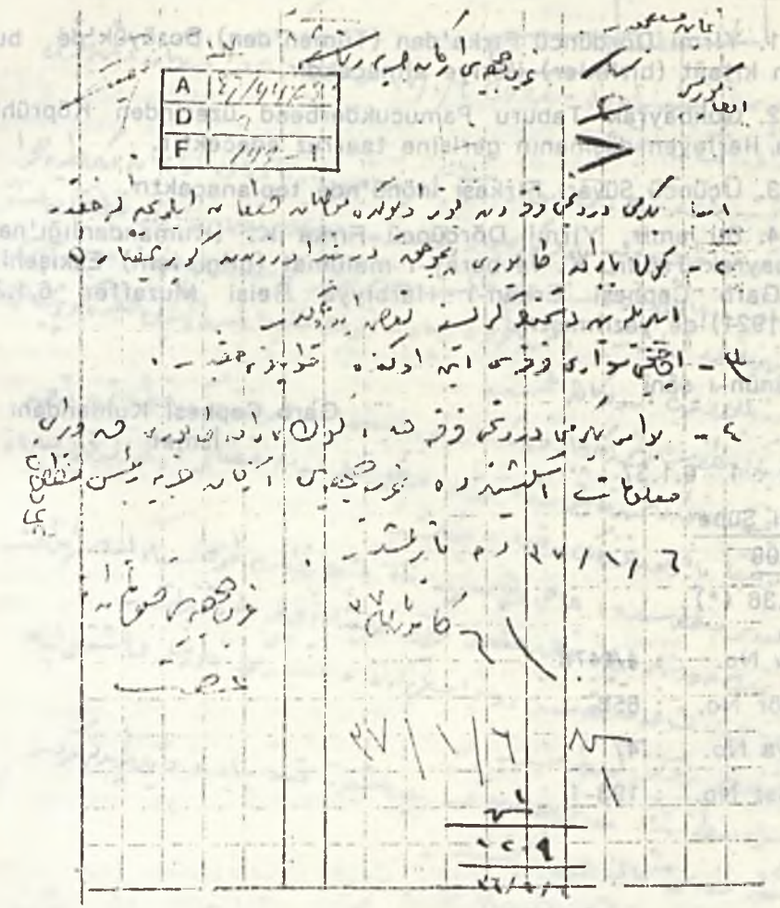

Belge No. : 2272

Gayet müsta'celdir (Çok aceledir)

Garb (Batı) Cephesi Erkân-ı Harbiyye Riyaseti'ne

398 Efendi köprüsü

1. Yirmi Dördüncü Fırka'dan (Tümen'den) Bozöyük'de bulunan kıtaât (birlikler) ileriye alınacakdır.

2. Gökbayrak Taburu Pamucukderbend üzerinden Köprühisar'a ilerleyen düşmanın gerisine taarruz edecektir.

3. Üçüncü Süvari Fırkası İnönü'nde toplanacaktır.

4. Bu emir, Yirmi Dördüncü Fırka K. (Kumandanlığı'na), Gökbayrak Taburu K. ve berây-ı malûmat (bilgi için) Eskişehir'de Garb Cephesi Erkân-ı Harbiyye Reisi Muzaffer 6.1.37 (6.1.1921)'de yazılmıştır.

6 Kânûn-ı sânî

Garb Cephesi Kumandanı
İsmet

Şube : 1 6.1.37

1 nci Şube

1209

6.1.36 (*)

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 656

Dosya No. : 47

Fihrist No. : 193-1

(*) 6.1.37 olması gerekir.

Belge No. : 2273

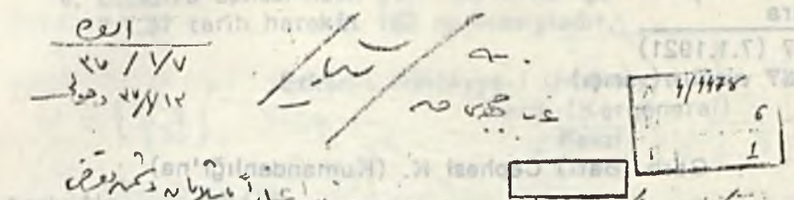

Belge No. : 2273

Ankara

7.1.37 (7.1.1921)
13.1.37 vusûlu (varışı)
1041

Garb (Batı) Cephesi K. (Kumandanlığı'na)

Garb Cephesi : Yenişehir ve İnegöl mıntıkalarında 6.1.37 sabahından itibaren başlayan düşman taarruzu ber-vech-i âtî inkişâf etmiştir (aşağıda olduğu gibi gelişmiştir).

1. Yenişehir mıntıkasında düşmanın bu sabah saat 7 30 evvel (07 30) de bir alay piyade ve bir alay süvari ile iki batarya sahra ve iki cebel (dağ) topundan mürekkeb (oluşan) bir kuvvetle Köprühisar mevzilerimize vukubulan taarruzunu saat 9 00 evvelde (09 00) kıtaâtımızın (birliklerimizin) muannidâne sebat ve mukâvemeti (kesin kararlılığı ve dayanıklılığı) karşısında akim (sonuçsuz) kalmış ve mukâbil (karşı) taarruzumuz neticesinde mühim zayiât vererek münhezimen tard edilmiştir (bozguna uğrayarak uzaklaştırılmıştır). Düşman bilâhire (sonradan) bir piyade alayıyla takviye edilmiş olduğu halde Köprühisar'ın dört kilometre garbinde ordugâha geçmiştir.

İnegöl mıntıkasında düşman iki piyade ve iki süvari alayıyla Nazif Paşa mevziindeki kıtaâtımıza taarruz etmiş fâik (üstün) düşman karşısında mezkûr (bahs olunan) mevzii tahliye eden kıtâatımız evvelce aldıkları talîmâta tevfîkan (uygun olarak) Pazarcık garbindeki mevzilere çekilmiştir.

Gediz mıntıkasında : Asi Edhem'e mensub 300 kişilik bir kuvvetin topçusuyla Gediz'e endâht etmek (atış yapmak) suretiyle yaptığı taarruz kıtaâtımız tarafından muvaffakiyetle (başarıyla) tevkîf ve tard edilmiştir (durdurulmuş ve uzaklaştırılmıştır)

2. Cenûb (Güney) Cephesi Uşak mıntıkasında dün İslâmköy-Şabanköy ve Burgaz'ı işgal eden düşmanın bir hareketi görülmemiştir. Saray mıntıkasında Menderes cenûbundan geçen bin beşyüz kadar piyade ve iki toptan mürekkeb düşman kuvveti tekrar Menderes şimâline (kuzeyine) avdet etmiştir. Adana mıntıkasında hiç bir vak'a olmadı.

3. 12 nci K. (Kolordu) Cephesi : Ayıntab (Antep) mıntıkasından yeni ma'lûmât (bilgi) alınmamıştır. Kozan-Osmaniye mıntıkasında ve İslahiye grubunun vaziyetinde tebeddül (değişiklik) yoktur. Düşmanın 300 piyade ile 9 topu Adana'ya sevk ettiği bildirilmiştir.

Belge No. : 2273

4. Elcezire ephesi'nden yeni mâ'lûmat gelmemiştir. 7.1.37 tarih harekât 162 numrasıyladır.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reis Vekili
Ferik (Korgeneral)
Fevzi

Arşiv No. : 4/4478
Klasör No. : 659
Dosya No. : 54
Fihrist No. : 1

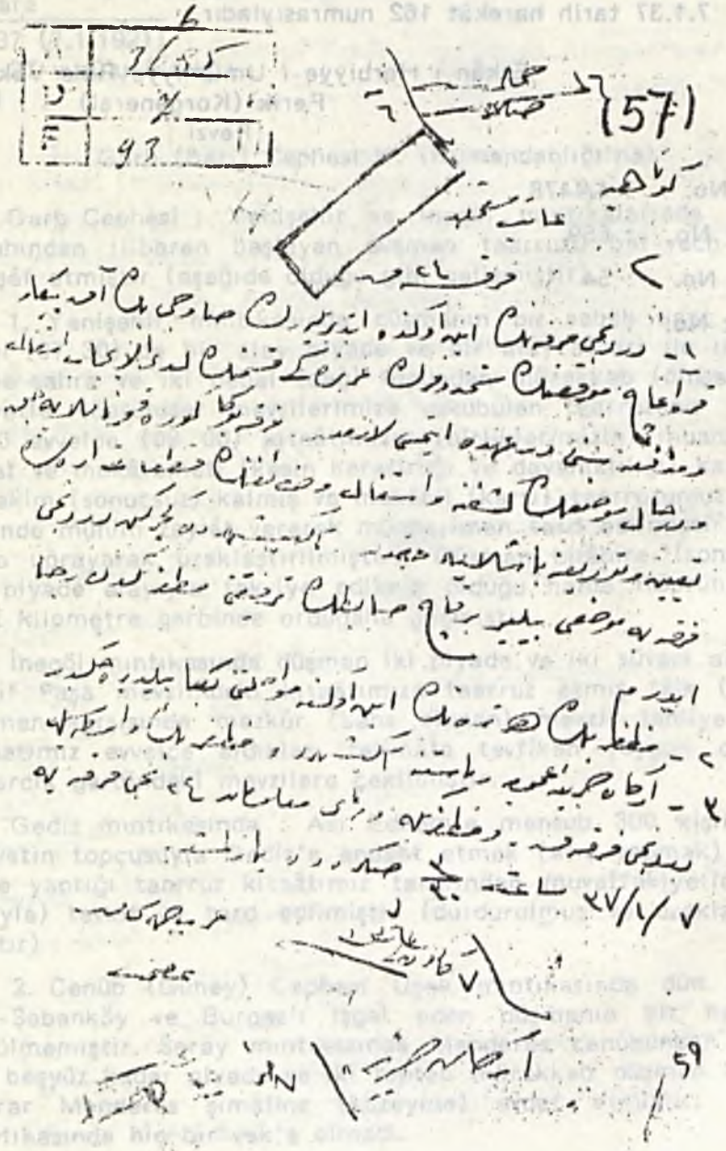

Kütahya
2
Gayet müsta'celdir (çok aceledir)

24 ncü Fırka K. (Tümen Kumandanlığına)

1. Dördüncü Fırkanın İnönü'nde indirilerek Savcıbey-Akpınar-Karaağaç mevkiinin şimendüferin garbindeki (demiryolunun batısındaki) kısmının lede-l-icab (gerektiğinde) işgal ve müdâfaasını der-uhde etmesi (üzerine alması) lâzımdır. Fırka buna göre konaklayacak ve derhal mevziin keşfine ve işgal vezâifinin (görevlerinin) kıtaâtı arasında tayin ve tevzîine (dağılmasına) başlayacaktır. Eskişehir'den geçerken Dördüncü Fırkaya mevzii bilir birkaç zâbitin terfîkini (subayın katılmasını) Muzaffer Bey'den rica ederim.

2. Muzaffer Bey her trenin İnönü'ne muvâsalatını (varışını) bana bildirecektir.

3. Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâseti'ne Eskişehir'de Muzaffer Bey vâsıtasıyla Dördüncü Fırka K. (Kumandanlığına) ve Muzaffer Bey'e ve berây-ı ma'lûmat (bilgi için) 24 ncü Fırkaya 7.1.37'de saat 3 30 sonra (15 30)'da yazılmıştır.

7 Kânûn-ı sânî 337 (7 Ocak 1921)

Garb Cephesi K. (Kumandanı)
İsmet

Erkân-ı harbiyyeye/7 minh (De)

Arşiv No. : 6/3685

Klasör No. : 903

Dosya No. : 50

Fihrist No. : 93

Harp telgrafı
Gayet müsta'celdir (çok aceledir)
Şifredir

Kütahya
7.1.37 (7.1.1921)

8 Kânûn-ı sânî 337 (8 Ocak 1921) İçin Cephe Emri

1. 7.1.37 (7.1.1921) sabahı Köprühisar Cephesi'ne taarruz eden düşman kıtâatımızın (birliklerimizin) kahramanlığı karşısında püskürtülmüştür. Nazifpaşa mevziini müdâfaa eden 126.Alay fâik (üstün) düşman karşısında Pazarcık'a doğru çekilmeye mecbur olmuştur.

2. 24 ncü Fırka (Tümen) İncirli mevziinde bir düm-dâr (artçı) terk ettikten sonra bir kısım piyade ve topçusu ile Gökpınar-Kepirler hattını işgal edecek ve düşmanın Nazifpaşa veya Pazarcık'tan Yenişehir Müfrezesi'nin gerisine teşebbüs etmesi muhtemel bir taarruza karşı Bilecik civarında bir ihtiyat (yedek) bulunduracaktır. İnegöl müfrezesi Pazarcık'ın bir kilometre garbindeki (batısındaki) mevzii müdâfaa etmelidir. 24 ncü Fırka hücum taburu ve Eskişehir'den gönderilecek bir Depo Taburu da Karaköy'e sevk olunarak gece müfrezeye ilhâk olunacaklardır. Pazarcık mıntıkasında toplanacak ve beş tabur piyade ve bir sahra bataryasından mürekkeb (oluşan) işbu müfrezeye fırka piyade kumandanı Şevki Bey'in kumanda etmesini münasib görmekteyim.

3. Dördüncü Fırka : Akpınar-Karaağaç-Kovalca-Saraycık mıntıkasında tecemmü edecektir (toplanacaktır). 15 cm.lik obüsler şimdiden Akpınar civarında mevzie idhâl edilmelidir. Mezkûr (adı geçen) Obüsler Dördüncü Fırka emrine verilmiştir. Fırka bilhassa Pazarcık havalisindeki muharebeyi irtibat zabiti (subayı) vâsıtasıyla kemal-i dikkatle (tam bir dikkatle) takib etmelidir.

4. 11 nci Fırka 8.1.37'de Alayunt etrafında toplanacak ve şimendüferle (demiryoluyla) Eskişehir istikâmetine naklolunacaktır. İhrâc istasyonu bilâhire (daha sonra)tayîn olunacaktır (belirlenecektir).

5. 61 nci Fırka ve Süvari Livası (Tugayı) 7/8.1.37 gecesi Gediz havalisini bırakarak Susuzkaya-Göynükviran-Yalnızsaray-Karadiken mıntıkasına çekilecek ve emr-i âhire (sonraki emre) kadar mezkûr (adı geçen) havalide kalacaktır. Fırka nezdindeki (yanındaki) öküz koşulu sahra, cebel obüs topları Kütahya'ya gönderileceklerdir. Asi Edhem çetelerinin kuvveti ve harekâtı

Belge No. : 2275

hakkında malûmat istihsâlı (bilgi toplanması) ve dahilen inhilâli (dağılması) ile beraber kıtâatımızın ifsâdâtına karşı muhafazası için emsali tertibat (benzeri önlemler) alınmalıdır.

6. Ben 8.1.37'de Kütahya'dayım.

7. Bu emir 4., 61., 11., 24.Fırkalara E.H. (Erkânı Harp) Reisi Muzaffer Bey'e ve berây-ı ma'lûmat (bilgi için) Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâseti'ne ve Cenûb (Güney) Cephesi Kumandanlığı'na 7.1.37 tarih saat 8 sonra (20 00) da yazılmıştır.

Garb (Batı) Cephesi K. (Kumandanı)
İsmet

şifre mahlûlü (çözümü)
İmza (Okunamadı)

Arşiv No. : 6/2132

Klasör No. : 877

Dosya No. : 18

Fihrist No. : 12

Belge No. : 2276

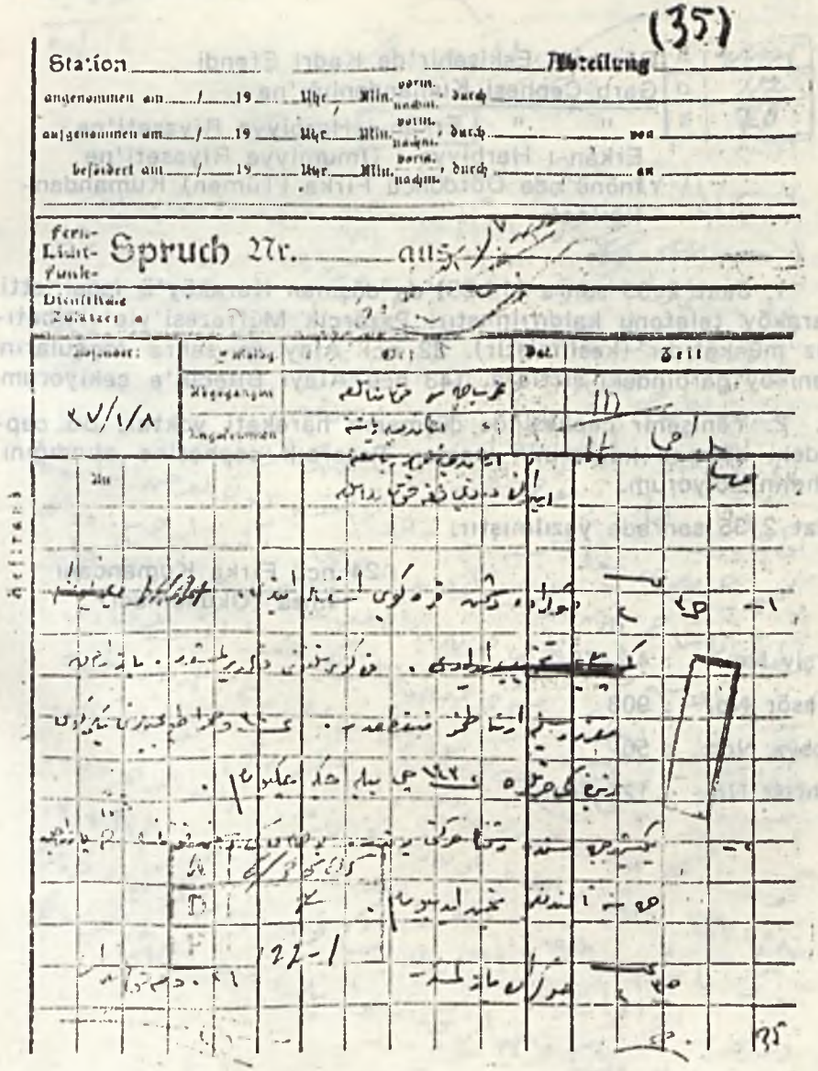

Belge No. : 2276

Harb telgrafı 8.1.37 (8.1.1921)

Dörtbâlâ Eskişehir'de Kadri Efendi
Garb Cephesi Kumandanlığı'na
" " Erkân-ı Harbiyye Riyaseti'ne
Erkân-ı Harbiyye-i Umumiyye Riyaseti'ne
İnönü'nde Dördüncü Fırka (Tümen) Kumandanlığı'na

1. Saat 2 35 sonra (14.35)'da düşman Karaköy'ü işgal etti. Karaköy telefonu kaldırılmıştır. Pazarcık Müfrezesi'yle irtibatımız münkâtıdır (kesilmiştir). 32 nci Alay ve sahra topçularını Yeniköy garbindeki sırtlara, 143 ncü Alayı Bilecik'e çekiyorum.

2. Yenişehir cephesinde düşmanın hareketi yoktur. Bu cephedeki düşman kuvvetinin kısmen Pazarcık cephesine alındığını tahmin ediyorum.

Saat 2 35 sonrada yazılmıştır.

24 ncü Fırka Kumandanı
İmza (Okunamadı)

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 903

Dosya No. : 50

Fihrist No. : 127-1

Belge No. : 2277

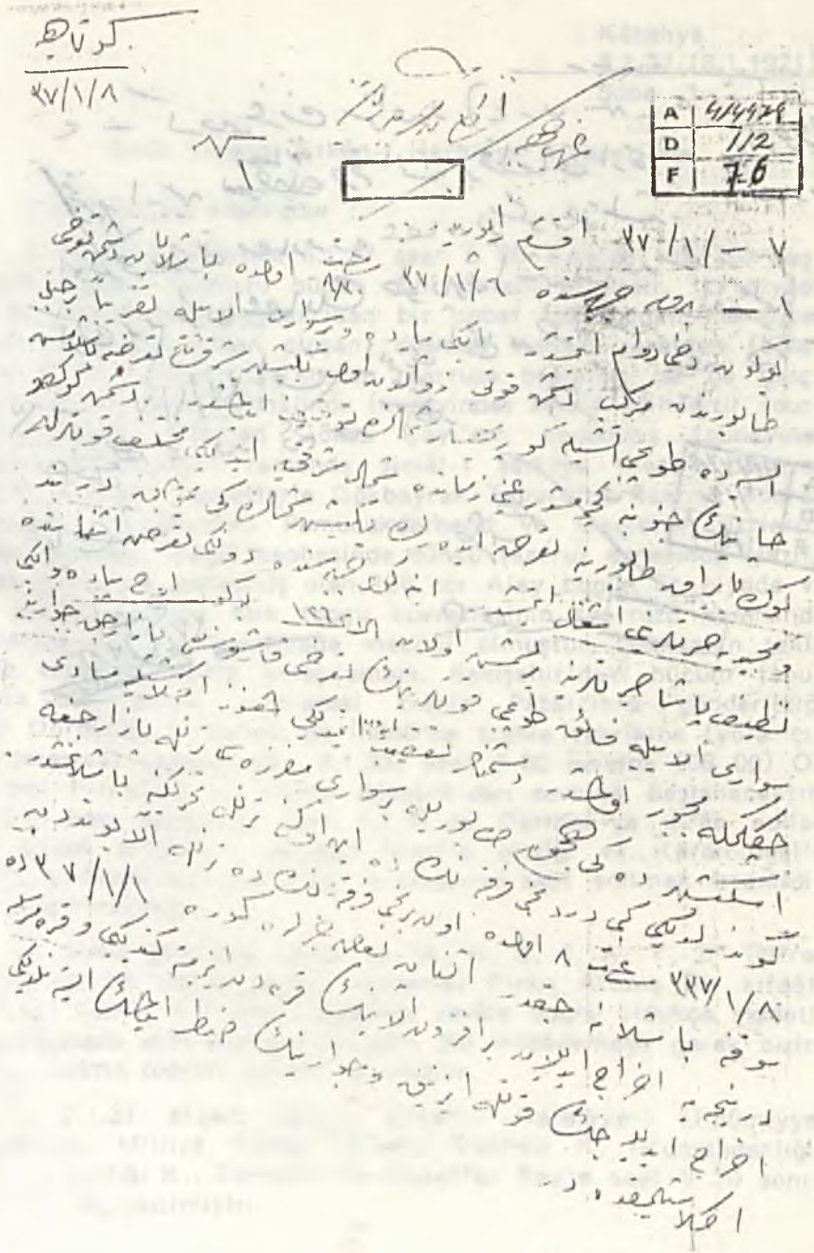

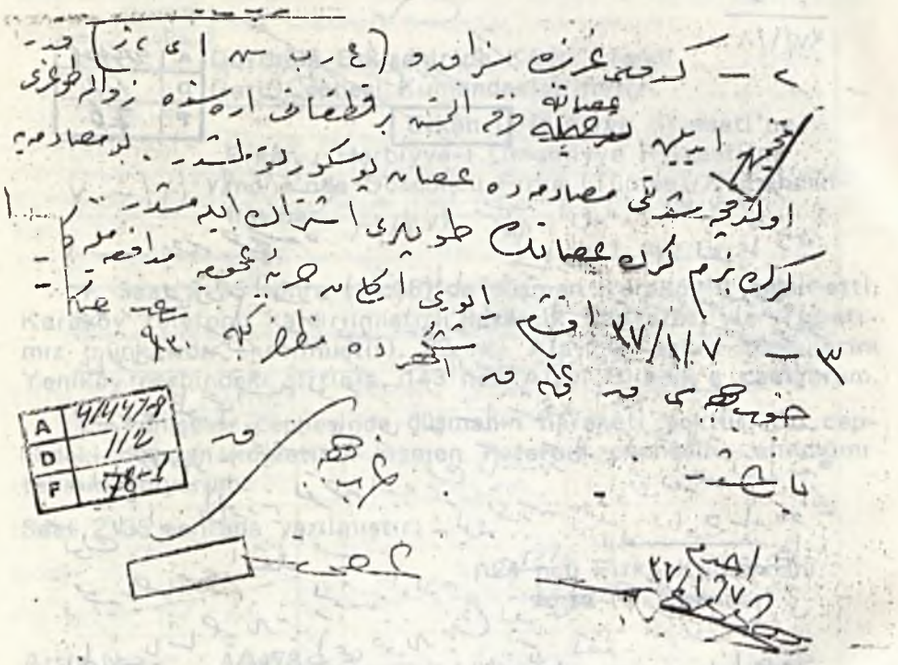

Kütahya
8.1.37 (8.1.1921)
Şube 1

Garb Cephesi Erkân-ı Harbiyye Riyaseti'ne

7.1.37 akşam raporudur :

1. Bursa cephesinde 6.1.37 saat 8 30 evvelde (08 30) başlayan düşman taarruzu bugün dahî devam etmiştir. İki piyade ve bir süvari alayıyla takrîben bir cebel taburundan mürekkeb (dağ-topçu-taburundan oluşan) düşman kuvveti zevâlden (öğleden) evvel Yenişehir şarkından taarruza başlamış ise de topçu ateşiyle Köprühisar şimâlinde (kuzeyinde) tevkîf edilmiştir (durdurulmuştur). Düşman Göksu Çayı'nın cenûbuna (güneyine) geçmemiştir. Aynı zamanda şimâl-i şarkiye (kuzey doğuya) indiği muhtelif kuvvetlerle Gökbayrak Taburu'na taarruz ederek Yenişehir şimâlindeki Pamucukderbend ve Mecidiye sırtlarını işgal etmiştir. İnegöl cephesinde dünkü taarruz esnasında Nazifpaşa sırtlarına yerleşmiş olan 126 ncı Alay bugün üç piyade ve iki süvari alayıyla fâik topçu kuvvetlerinin taarruzu karşısında Pazarcık civarına çekilmeğe mecbur olmuştur. Düşmanın takip edib etmediği henüz anlaşılamadı. Eskişehir'deki hücum taburuyla bir süvari müfrezesi trenle Pazarcık'a gönderildiği gibi Dördüncü Fırka'nın da İnönü'ne trenle tahrîkine (yola çıkarılmasına) başlanmıştır. 8.1.337 saat 8 00 evvelde (08 00) On Birinci Fırka'nın da trenle Alayunt'dan sevkine başlanacaktır. Alınan bazı haberlere göre 1.1.37'de Derince'ye ihrâc edilen bir Efzun Alayı'nın karadan İzmit'e gittiği ve Karamürsel'e ihrâc edilecek kuvvetle İznik ve civarının zabt edilmek istenildiği anlaşılmaktadır.

2. Gediz garbında Sezak ve "A, R, B, S, A, Y, Z" (şifre) kadar tahmin edilen usâtla (asilerle) Fırka Altmış Bir kıtaâtı (61 nci Tümen birlikleri) arasında zevâle doğru oldukça şiddetli müsâdemede usât püskürtülmüştür. Bu müsâdemeye gerek bizim gerek usâtın topları iştirâk eylemiştir.

3. 7.1.37 akşam raporu Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye, Müdâfaa-i Milliye, Cenûb (Güney) Cephesi K. (Kumandanlığı) 12 ni Kolordu K., Eskişehir'de Muzaffer Bey'e saat 9 30 sonra (21 30) da yazılmıştır.

Garb Cephesi K.
İsmet

Açtım : 7.1.37
İmza (okunamadı)

Belge No. : 2277

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 659

Dosya No. : 55

Fihrist No. : 76, 76-1

Belge No. : 2278

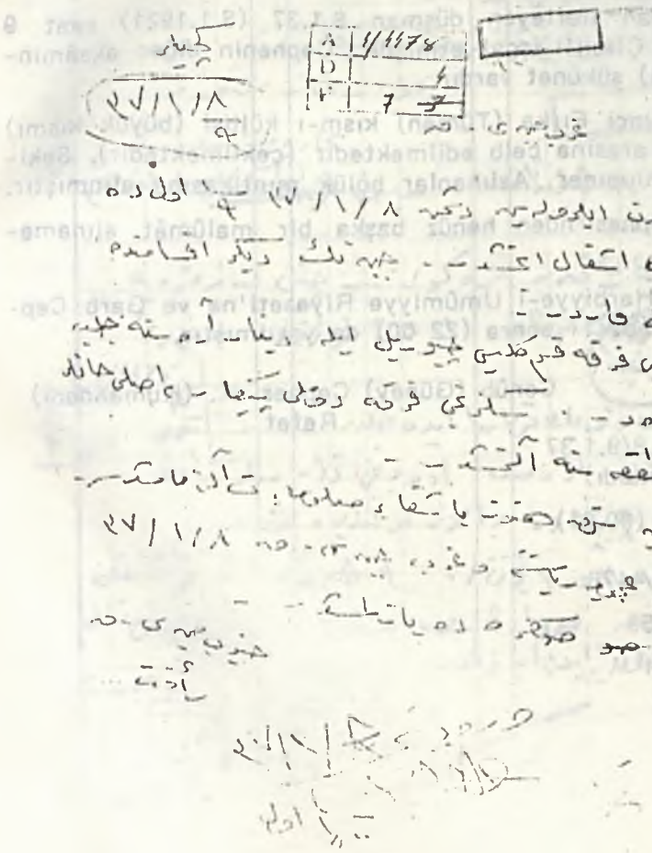

Belge No. : 2278

Gayet aceledir
Harb telgrafıdır

Keçiler
8/9.1.37 (8/9.1.1921)

Garb (Batı) Cephesi K. (Kumandanlığı'na)

1. Burgaz'dan ilerleyen düşman 8.1.37 (8.1.1921) saat 9 evvelde (09 00) Çivril'i işgal etmişdir. Cephenin diğer aksâmında (kısımlarında) sükûnet vardır.

2. Elli Yedinci Fırka (Tümen) kısm-ı küllisi (büyük kısmı) Çivril ile Dinar arasına celb edilmektedir (çekilmektedir). Sekizinci Fırka Dümlupınar, Aslıhanlar bölük mıntıkasına alınmıştır.

3. Garb Cephesi'nden henüz başka bir malûmât alınamamıştır.

4. Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyaseti'ne ve Garb Cephesi K. 8.1.37 saat 11 sonra (22 00) da yazılmıştır.

Cenûb (Güney) Cephesi K. (Kumandanı)
Refet

Vürûdu (Gelişi) 8/9.1.37
İmza (Okunamadı)

Saat 1 00 evvel (00.01)

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 658

Dosya No. : 51

Fihrist No. : 7

Belge No. : 2279

Belge No. : 2279

Telgraf gayet müsta'celdir (aceledir)

24 ncü Fırka (Tümen) Kumandanlığı'na
11 ve 4 ncü Fırka Kumandanlıklarına

1. Ben 10 Kânûn-ı sânî 37 (10 Ocak 1921) sabahı muharebe meydanında bulunacağım. Ben gelinceye kadar Karaköy-Çepni-Zemzemiye hattının garbinde (batısında) bulunan 11 ve 4 ncü Fırkalara 11 nci Fırka Kumandanı Arif Bey kumanda edecektir.

2. 24 ncü Fırka lüzumunda On Birinci Fırka'ya muâvenet (yardım) etmek üzere Çepni'de bir alay bulunduracaktır.

3. Bu emir 24, 11 ve 4 ncü Fırkalara 9 Kânûn-ı sânî 37 (9 Ocak 1921) saat 4 30 sonra (16 30)'da yazılmıştır. Erkân-ı Harb Reisi Muzaffer Bey, Garb Cephesi Kumandanı bu emri mahallerine irsâl edecekdir (göndereceklerdir).

Garb Cephesi Kumandanı
İsmet

Garb Cephesi'nde Müfid Efendiye Bâlâ (Yukarı) 3

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 658

Dosya No. : 51

Fihrist No. : 22

Belge No. : 2280

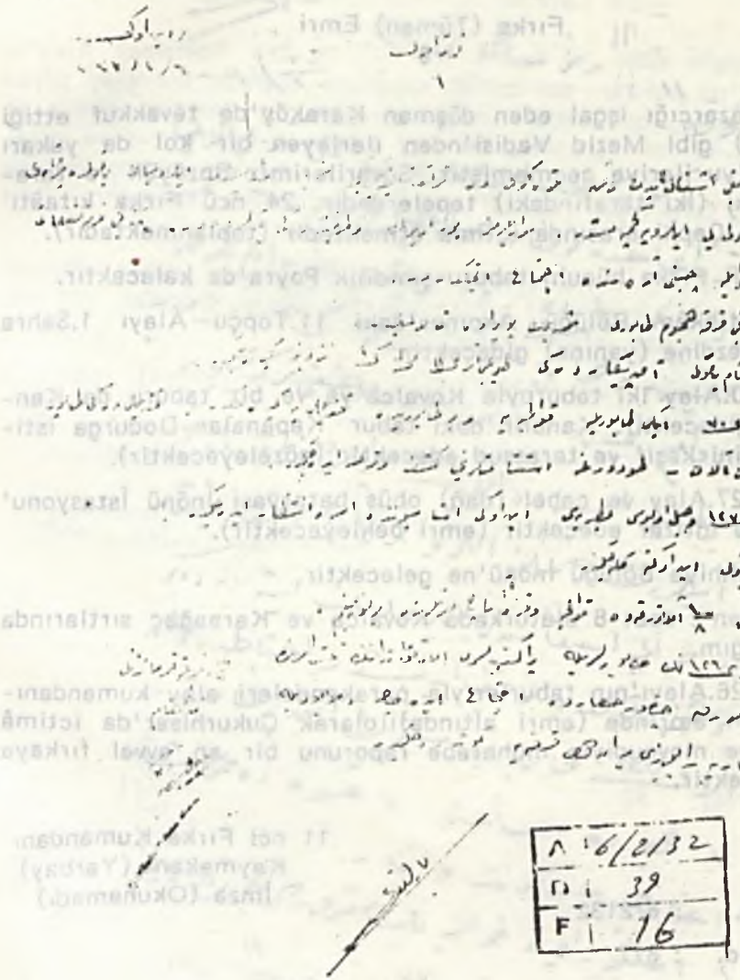

Belge No. : 2280

İnönü

9.1.337 (9.1.1921)

Fırka (Tümen) Emri

9

1. Pazarcığı işgal eden düşman Karaköy'de tevakkuf ettiği (durduğu) gibi Mezid Vadisi'nden ilerleyen bir kol da yukarı Armudlu'yu ileriye geçmemiştir. Süvarilerimiz Bozöyük ve tarafeynindeki (iki tarafındaki) tepelerdedir. 24 ncü Fırka kıtaâtı Söğüt ile Çepni arasında içtimâ etmektedir (toplanmaktadır).

2. 11. Fırka hücum taburu şimdilik Poyra'da kalacaktır.

3. İstihkâm Bölüğü Akpınar'daki 11.Topçu Alayı 1.Sahra Bölüğü nezdine (yanına) gidecektir.

4. 70.Alay iki taburuyla Kovalca'ya ve bir taburu da Kandilli'ye gidecektir. Kandilli'deki tabur Kapanalan-Dodurga istikametlerini keşif ve tarassud edecektir (gözeleyecektir).

5. 127.Alay ve cebel (dağ) obüs bataryası İnönü İstasyonu'nda emre intizâr edecektir (emri bekleyecektir).

6. Sıhhiye Bölüğü İnönü'ne gelecektir.

7. Ben : saat 8 alaturkada Kovalca ve Karaağaç sırtlarında bulunacağım.

8. 126.Alayı'nın taburlarıyla parakendeleri alay kumandanının taht-ı emrinde (emri altında) olarak Çukurhisar'da ictimâ edecek ve mevcudiyle muharebe raporunu bir an evvel fırkaya gönderecektir.

11 nci Fırka Kumandanı
Kaymakam (Yarbay)
İmza (Okunamadı)

Yazıldı

Arşiv No. : 6/2132

Klasör No. : 877

Dosya No. : 18

Fihrist No. : 16

Belge No. : 2281

Belge No. : 2281

11.Fırka Saat 20 10
189

Garb Cephesi K. (Kumandanlığı'na)

1. Bugün saat iki sonra (14 00)'da Elli Sekizinci Alay'ın Karaağaç'da bulunan sol cenâh taburuna düşman bir alay piyade, bir obüs, bir cebel (dağ) batarya ile taarruz etmiş ve muharebe kemal-i şiddetle iki saat kadar devam etmiş ve mezkûr (bahs olunan) tabur mevziini terke mecbur olmuş ise de 70.Alaay tarafından derhal takviye edilerek, düşmanın ileri harekâtı tevakkuf etmişdir (durdurulmuştur).

2. Kovalca istikametinde ilerlemek isteyen diğer düşman kolu da tevkîf edilmiştir, ihtiyatda (yedekte) bulunan 127 nci Alay muharebeye iştirak ettirilmemiştir.

3. Cephede saat 6 sonra (18 00)'da umumiyet itibariyle sukûnet vardır.

4. İşbu rapor Kovalca'nın şark sırtlarından yazılmıştır.

11.Fırka K. (Tümen Kumandanı)
Kaymakam (yarbay)
Arif

9 Kânûn-ı sânî 37
(9 Ocak 1921)

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 658

Dosya No. : 51

Fihrist No. : 50

Belge No. : 2282

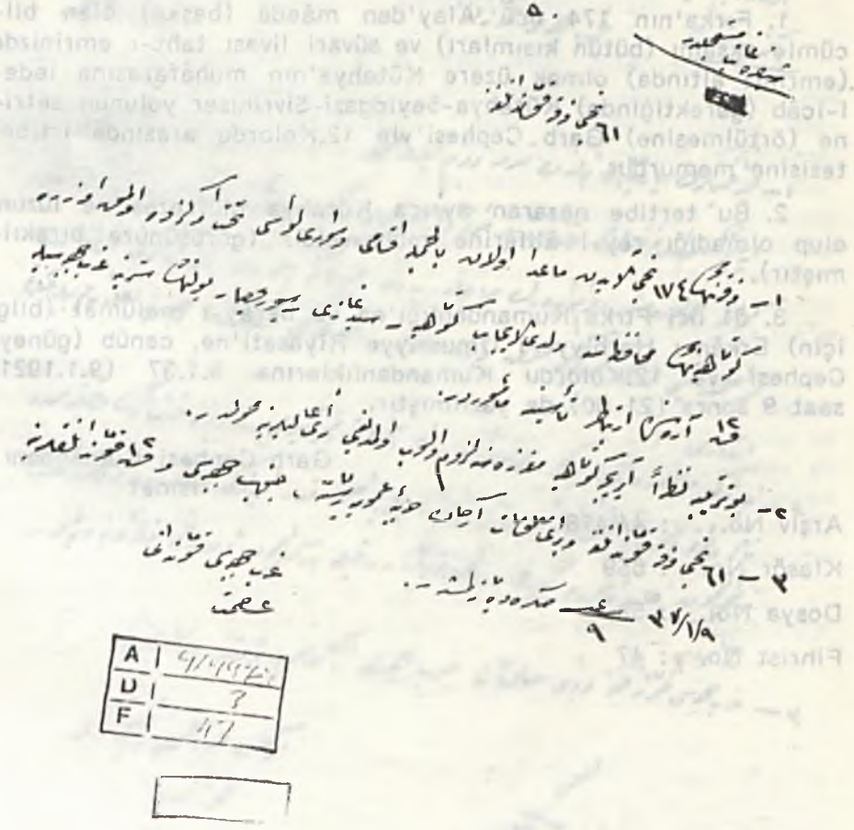

Belge No. : 2282

Şifre
gayet müsta'celdir (çok aceledir)

61 nci Fırka (Tümen) Kumandanlığı'na

1. Fırka'nın 174 ncü Alay'dan mâadâ (başka) olan bilcümle aksâmı (bütün kısımları) ve süvari livası taht-ı emrinizde (emriniz altında) olmak üzere Kütahya'nın muhâfazasına ledel-icâb (gerektiğinde) Kütahya-Seyidgazi-Sivrihisar yolunun setrine (örtülmesine) Garb Cephesi'yle 12.Kolordu arasında irtibat tesisine memurdur.

2. Bu tertibe nazaran ayrıca Kütahya Müfrezesi'ne lüzum olup olmadığı rey-i âlilerine muhavveldir (görüşünüze bırakılmıştır).

3. 61 nci Fırka Kumandanlığı'na ve berây-ı malûmât (bilgi için) Erkân-ı Harbiyye-i Umumiyye Riyaseti'ne, cenûb (güney) Cephesi ve 12.Kolordu Kumandanlıklarına 9.1.37 (9.1.1921) saat 9 sonra (21 00) de yazılmıştır.

Garb Cephesi Kumandanı
İsmet

Arşiv No. : 4/4478
Klasör No. : 659
Dosya No. : 53
Fihrist No. : 47

Belge No. : 2283

Belge No. : 2283

Erkân-ı Harbiyye-i Umumiyye 9.1.37 (9.1.1921)

Makina başında

Garb (Batı) Cephesi Kumandanlığı'na

1. Yunanlıların yarın sabah erkenden taarruza devam etmeleri muhtemeldir. Binâenaleyh yarınki muharebede Kütahya'ya celb edilen (çekilen) Süvari Fırkası'nın (Tümeni'nin) vakt-u zamanıyla müessir (zamanında etkili) olabilmesi için mezkûr (adı geçen) fırkanın Kütahya'da bir müddet istirahatden sonra geceleyin dahi yürüyüşe devam ederek sabaha kadar İnönü cenûbundaki (güneyindeki) Akpınar-Kenet Yeniköy mıntıkasına muvâsalat etmesini (ulaşmasını) lüzumlu gördüğümü arz ve yarın sabaha kadar daha hangi kıtaâtın cephesine nakledilebileceğinin iş'ârı (bildirilmesi).

2. İnönü mevziinde düşmanın bu gece dahi taarruzunun devamı ihtimaline karşı Yirmi Dördüncü Fırka kıtaâtının vaziyete göre nâfi (faydalı) ve müessir bir suretde istihdâmını temin ve zât-ı devletlerinin cepheye muvâsalatına kadar İnönü mıntıkasında emir ve kumandanın tanzimi için icab ediyorsa Yirmi Dördüncü Fırka'nın da kısa bir zaman için On Birinci Fırka emrine verilmesini rica ederim.

3. Garb Cephesi Kumandanlığı'na ve berây-ı malûmât (bilgi için) Cenûb Cephesi Erkân-ı Harbiyye Riyaseti'ne yazılmıştır.

Erkân-ı Harbiyye-i Umumiye Reisi V.
Fevzi

Vürûdu (gelişi) 9.1.37 Saat 10 10 sonra (22 10)

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 659

Dosya No. : 53

Fihrist No. : 48

Belge No. : 2284

Akşam raporu — Kütahya

Harb telgrafı — 9.1.37 (9.1.1921)

1. 8/9.1.37 (8/9.1.1921) gecesi sükûnetle geçmiş, düşman Karaköy'den daha cenûba (güneye) ilerlememiştir. Köprühisar cenûbundaki mevziden ve Bilecik üzerinden mevzi-i asliye çekilmesi tebliğ edilen 24.Fırka şimalinde (Tümen kuzeyinde) Yeniköy'de bir tabur düm-dâr (artçı) terk ederek saat 2 evvele (02 00) doğru Söğüd'e muvâsalatla (ulaşarak) ale-s-sabah (sabahleyin) Gündüzbey-Savcıbey-Teke mevziine çekilmiş ve Dördüncü Fırka ise geceden işbu mevziin imtidâdı (uzantısı) olan (Akpınar-Kovalca Karaağaç) kısmını bir piyade alayıyla ve obüs cebel (dağ) toplarıyla işgal eylemiştir.

Saat 2 sonra (14 00)'da 24.Fırka düm-dârı Yenişehir cephesinden ve Bilecik üzerinden ilerleyen düşmanla temas etmiş ve piyade ve top ateşiyle takip eden düşmanla teması muhafaza ederek Söğüd'e çekilmiştir. Tabur bu geceyi Söğüd'de geçirerek yarın ale-s-sabah mevzii asliye çekilecektir.

2. Saat 2 sonrada bir alay piyade bir obüs ve bir cebel bataryasından mürekkeb (oluşan) düşman mevzii aslinin sol cenâhına (yanına) Karaağaç istikametinde taarruz etmiş ve 2 saat devam eden muharebede Karaağaç'ta bulunan 58.Alay'ın bir taburu mevziini terke mecbur olmuş ise de 70.Alay'la derhal takviye edilerek düşmanın ileri harekâtı tevkîf edilmiştir (durdurulmuştur).

Ayrıca Kovalca istikametinden ilerlemek isteyen diğer bir düşman kolunun taarruzu da durdurulmuştur.
127.Alay İnönü'nde ihtiyattadır.

61.Fırkan'ın 174.Alayı Kütahya'dan trenle yarın zevâle (öğlene) kadar İnönü'nde bulundurulmasına çalışılmaktadır.

3.Süvari Alayı'nın mürekkeb 2.Süvari Grubu topçusuz olarak bu akşam Kütahya'ya muvâsalat etmiştir. Grup şimendüferle Eskişehir istikametinde tahrîk kılınacaktır (yola çıkartılacaktır).

3. 61.Fırkadan 190.Alay ile Fırka kıtâatı Ballıbaba-Gelinkaya-1.Süvari livası, Yalnızsaray-Susuzkaya mıntıkasındadır. 300 kadar tahmin edilen usâtın (âsilerin) makinalı ve otomatik tüfenklerle mücehhez (donanmış) olarak Susuzkaya'da bulunan 14.Süvari Alayına taarruz ederek mezkûr (adı geçen) Alay'ın Ortaca sırtlarına çekildiği 61.Fırka'dan bildirilmiştir.

Belge No. : 2284

Diğer bir usât (asiler) kolu Derbentköy civarındaki bir piyade bölüğümüze taarruz etmiş ve İnönü'ne nakle hazırlanan 174.Alay'ın hareketini tehir eylemiştir (geciktirmiştir).

4. 9.1.37 akşam raporu Erkân-ı Harbiyye-i Umumiyye, Müdafaai Milliye Vekâleti'ne, Cenûb Cephesi, 12.K. (Kolordu) Kastamonu ve Bolu Havalisi Kumandanlıklarına, Eskişehir'de Garb (batı) Cephesi Erkân-ı Harbiyye Riyaseti'ne saat 9 sonra (21 00)'da yazılmak üzere Kütahya telgraf merkezine verilmiştir.

Şifre edilmiştir

Garb Cephesi Kumandanı
İsmet

İmza (Okunamadı)

Arşiv No. : 4/4478
Klasör No. : 658
Dosya No. : 51
Fihrist No. : 57, 57-1

Belge No. : 2285

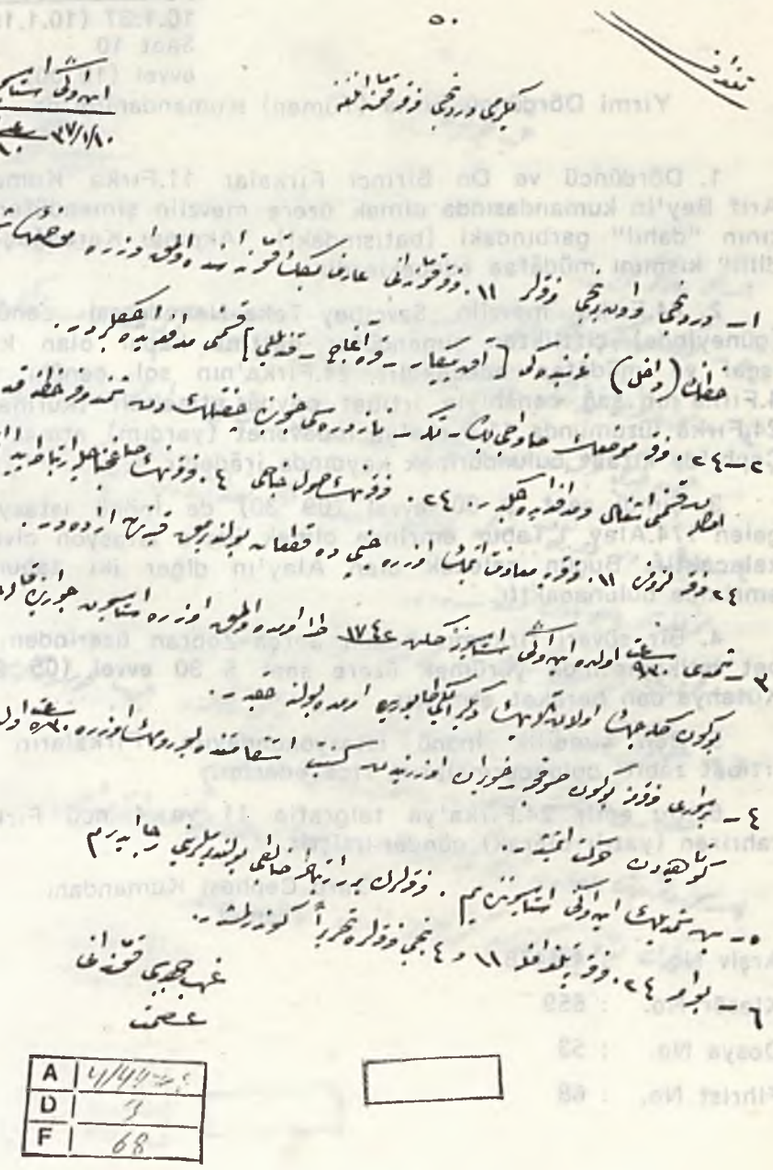

Belge No. : 2285

Telgraf İnönü İstasyonu

10.1.37 (10.1.1921)
Saat 10
evvel (10 00)

Yirmi Dördüncü Fırka (Tümen) Kumandanlığı'na

1. Dördüncü ve On Birinci Fırkalar 11.Fırka Kumandanı Arif Bey'in kumandasında olmak üzere mevziin şimendüfer hattının "dahil" garbındaki (batısındaki) "Akpınar-Karaağaç-Kandilli" kısmını müdâfaa edeceklerdir.

2. 24.Fırka mevziin Savcıbey-Teke-Nanederesi cenûbunda (güneyinde) çiftlikten şimendüfer hattına kadar olan kısmını işgal ve müdâfaa edecekdir. 24.Fırka'nın sol cenâhı (yanı) 4.Fırka'nın sağ cenâhıyla irtibat peydâ etmelidir (kurmalıdır). 24.Fırka lüzumunda 11.Fırka'ya muâvenet (yardım) etmek üzere Çephi'de kıtâat bulundurmak kaydında irâdedir.

3. Şimdi saat 9 30 evvel (09 30) de İnönü istasyonuna gelen 174.Alay 1.Tabur emrinde olmak üzere istasyon civarında kalacaktır. Bugün gelecek olan Alay'ın diğer iki taburu da emrimde bulunacaktır.

4. Bir süvari fırkamız bugün Sofça-Zobran üzerinden Künbet istikametinde yürümek üzere saat 5 30 evvel (05 30)'de Kütahya'dan hareket etmiştir.

5. Ben şimdilik İnönü istasyonundayım. Fırkaların birer irtibat zâbiti bulundurmalarını rica ederim.

6. Bu emir 24.Fırka'ya telgrafla 11 ve 4 ncü Fırkalara tahriren (yazılı olarak) gönderilmiştir.

Garb Cephesi Kumandanı
İsmet

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 659

Dosya No. : 53

Fihrist No. : 68

Belge No. : 2286

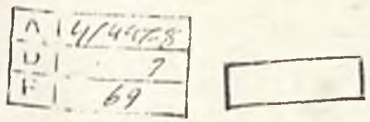

Belge No. : 2286

Yaylababa

10.1.37 (10.1.1921)
Saat 11 30 evvel (11 30)

Garb Cephesi Kumandanlığı'na

1. Gece sükûnetle geçmiştir.

2. Bu gün usâtın (asilerin) hiçbir hareketi görülmemiştir.

3. Süvari livası (tugayı) merkez sikletini Aytepe 1245 hattında olmak üzere Aytepe, Güğüm hattındadır. Adaköy'ü civarına geçtiği haber alınan usâta karşı Yenice istikametinden Alayunt'un temini süvari livasına emredilmiştir.

4. 109 ncu Alay'dan ve kudretli cebel takımı Kirazlık, Mustafalar, Pullar noktasındadır. Hücum bölüğü, istihkâm bölüğü ve sahra bataryası Yaylaabadın mıntıkasındadır.

5. 190 ncı Alay'dan 1 nci Tabur Kütahya Müfrezesi emrine şimdi tahrîk edilmiştir (yola çıkarılmıştır).

6. Usâtın Gümüş ve Endaz istikametinde Kütahya'ya bir baskın yapması memûldur (beklenilmektedir). Cenûb (Güney) cephesinden gelen süvari kıtaâtından (birliklerinden) iki bölüğü Kütahya'da terki muvâfık (uygun) olacağını arz ederim.

7. Süvari livasının usâtdan aldığı iki esirin ifadesine nazaran bunların Yunanlılar tarafından ileri sürüldüğü, esirlerin Yunanlıları gözleriyle gördüklerini ifade ettikleri marûzdur (arz olunur).

61 nci Fırka (Tümen)
Kumandanı

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 659

Dosya No. : 53

Fihrist No. : 69

Belge No. : 2287

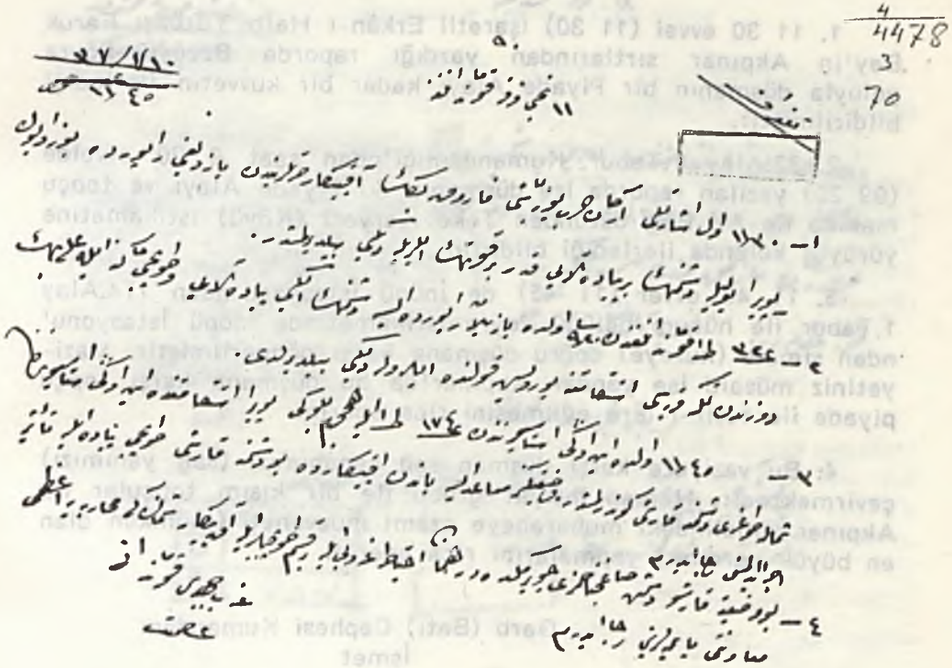

Belge No. : 2287

Telgraf

10.1.37 (10.1.1921)

Saat 11 45 evvel (11 45)

11 nci Fırka (Tümen Kumandanlığı'na

1. 11 30 evvel (11 30) işaretli Erkân-ı Harb Yüzbaşı Faruk Bey'in Akpınar sırtlarından yazdığı raporda Bozöyük-Poyra yoluyla düşmanın bir Piyade Alayı kadar bir kuvvetin ilerlediği bildirilmiştir.

2. 32.Alay 1.Tabur Kumandanlığı'ndan saat 9 20 evvelde (09 20) yazılan raporda ise düşmanın iki Piyade Alayı ve topçu makina ile Ali Bey düzünden Teke Karyesi (Köyü) istikametine yürüyüş kolunda ilerlediği bildirildi.

3. 11 45 evvel (11 45) de İnönü İstasyonu'ndan 174.Alay 1.Tabur ile hücum bölüğü Poyra istikametinde İnönü İstasyonu'ndan şimale (kuzeye) doğru düşmana karşı gönderilmiştir. Vaziyetiniz müsaid ise yandan Akpınar'da bu düşmana karşı topçu piyade ile tesir-i icrâ edilmesini rica ederim.

4. Bu vaziyete karşı düşman sağ cenâhımızı (sağ yanımızı) çevirmektedir. Hemen ihtiyat grubu ile bir kısım topçular ile Akpınar şimalindeki muharebeye azâmi muaveneti (mümkün olan en büyük yardımı) yapmalarını rica ederim.

Garb (Batı) Cephesi Kumandanı
İsmet

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 659

Dosya No. : 53

Fihrist No. : 70

Belge No. : 2288

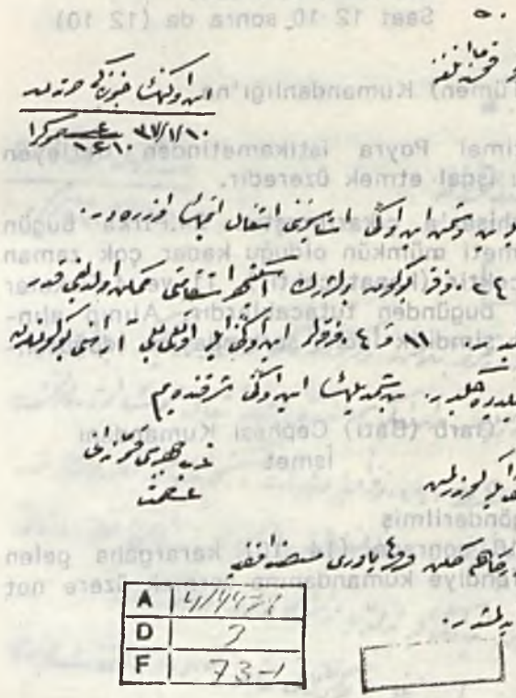

A	4/4478
D	7
F	73-1

Belge No. : 2288

İnönü cenûbundaki (güneyindeki) sırttan

10.1.37 (10.1.1921)
Saat 12 10 sonra da (12 10)

11.Fırka (Tümen) Kumandanlığı'na

Ağleb-i (büyük) ihtimal Poyra istikametinden ilerleyen düşman İnönü İstasyonu'nu işgal etmek üzeredir.

174 ncü Alay Çukurhisar'a çıkarılmıştır. 24.Fırka bugün birleşerek Eskişehir istikameti mümkün olduğu kadar çok zaman kazanmak üzere setr edecektir (kapatacaktır). 11 ve 4.Fırkalar İnönü ile Otlubalı arasını bugünden tutacaklardır. Alınıp alınmadığını bildirecektir. Ben şimdilik İnönü şarkındayım (doğusundayım).

Garb (Batı) Cephesi Kumandanı
İsmet

Yüzbaşı Sabri Efendi ile gönderilmiş
Bu emir ayrıca saat 2 10 sonrada (14 10) karargâha gelen 4.Fırka yaveri Muzaffer efendiye kumandanına vermek üzere not ettirilmiştir.

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 659

Dosya No. : 53

Fihrist No. : 73-1

Belge No. : 2289

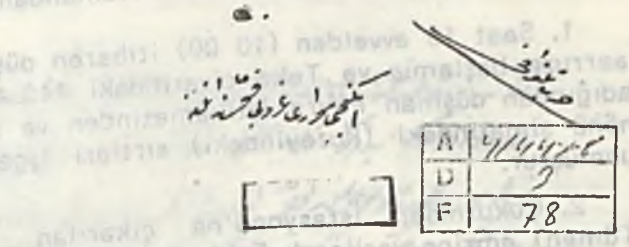

693-110

Belge No. : 2289

Harp telgrafı

İnönü'nün Şarkındaki Sırttan

10.1.37 (10.1.1921)
Saat 3 20 sonra (15 20)

İkinci Süvari Grubu Kumandanlığı'na

1. Saat 10 evvelden (10 00) itibaren düşman bütün cephede taarruza başlamış ve Teke civarındaki 143.Alay çekilmeğe başladığından düşman Poyra istikâmetinden ve şarktan ilerlemiş ve İnönü şimalindeki (kuzeyindeki) sırtları işgal etmek üzere bulunmuştur.

2. Çukurhisar İstasyonu'na çıkarılan 174.Alay, 24.Fırka (Tümen) emrine verilerek Eskişehir istikâmetini mümkün olduğu kadar çok zaman kazanmak üzere setr etmesi (örtmesini) tebliğ olunmuştur. Demiryolunun garbinde "Akpınar-Karaağaç" sırtlarında sebat etmekte olan 4 ve 11.Fırkaların bugün İnönü ile Otlubaba arasını tutmaları emrolunmuştur.

3. İkinci Süvari Grubu bu akşam Eskişehir garbinde "Mollaoğlu-Çerkezkartal-Nemli-Kartalıbâlâ" mıntıkasında bulunarak garbden Eskişehir'e doğru giden yolları setr ediniz.

4. Ben İnönü'den şarka doğru çekilecek fırkalar ile beraber bulunacağım. Hem Tutluca-İnönü caddesinden Otlubalı-Eskişehir üzerinden fırkalar ile ve benim ile irtibât ve emir arayınız. Yarın Eskişehir civarından kıtaâtımızın (birliklerimizin) geçmesini temin edeceksiniz.

Garb Cephesi Kumandanı
İsmet

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 659

Dosya No. : 53

Fihrist No. : 78

Belge No. : 2290

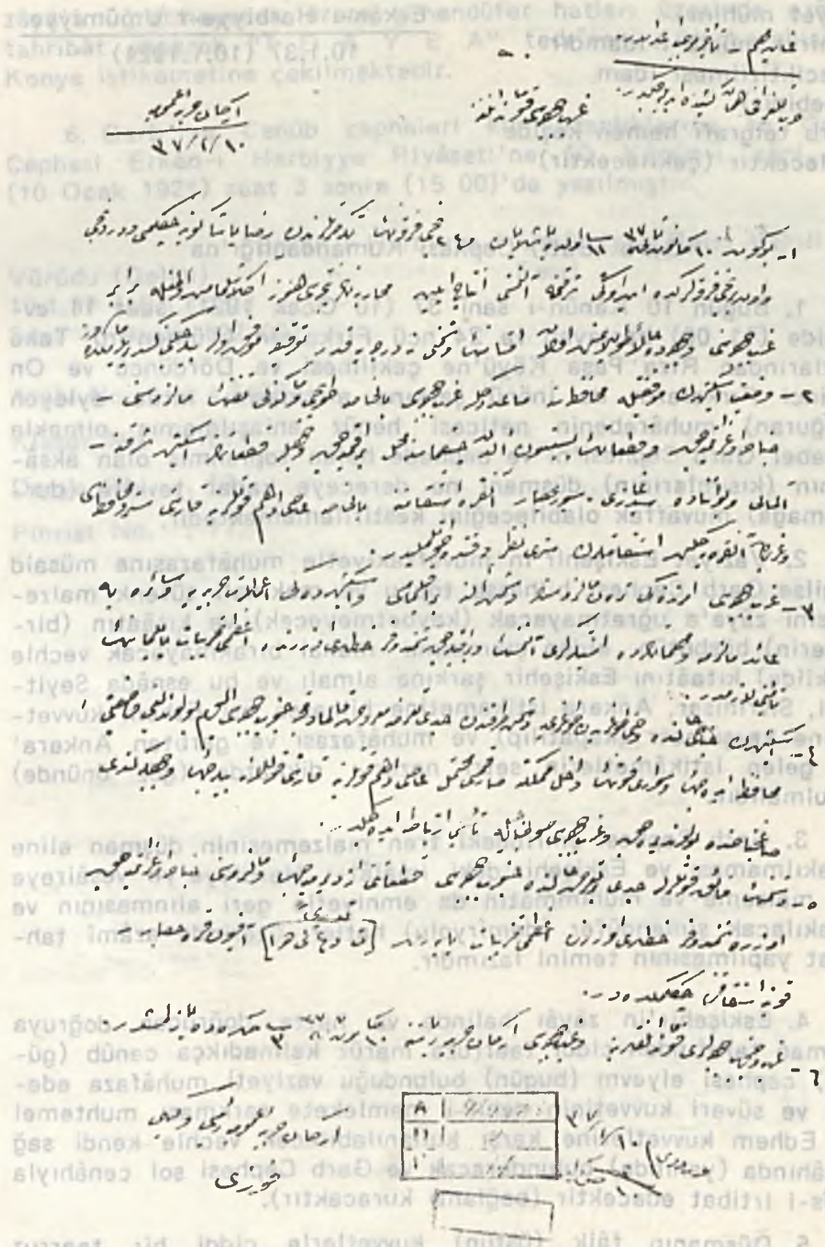

Gayet mühim
Tehir-i mûcib-i idamdır
(Geciktirilmesi idam
sebebidir)
Harb telgrafı hemen keşide
edilecektir (çekilecektir)

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye
10.1.37 (10.1.1921)

Garb (Batı) Cephesi Kumandanlığı'na

1. Bugün 10 Kânûn-ı sanî 37 (10 Ocak 1921) saat 11 evvelde (11 00) başlayan ve 24 ncü Fırka'nın (Tümen'in) Teke sırtlarından Rıza Paşa Köyü'ne çekilmesi ve Dördüncü ve On Birinci Fırkaların da İnönü şarkına alınmasını intâc eyleyen (doğuran) muhârebenin neticesi henüz anlaşılmamış olmakla beraber Garb Cephesi'ni ve cephede hâlen toplanmış olan aksâmının (kısımlarının) düşmanı ne dereceye kadar tevkîfe (durdurmağa) muvaffak olabileceğini kestirilememektedir.

2. Vaziyet Eskişehir'in muvaffakiyetle muhâfazasına müsaid değilse Garb Cephesi bilhassa topçu ve makinali tüfenk malzemesini zâya'a uğratmayacak (kaybetmeyecek) ve kıtâatın (birliklerin) büsbütün elden çıkmasına mahal bırakmayacak vechle (şekilde) kıtaâtını Eskişehir şarkına almalı ve bu esnâda Seyitgazi, Sivrihisar, Ankara istikametine bilhassa asi Ethem kuvvetlerine karşı setr (kapatılıp) ve muhâfazası ve garbten Ankara'ya gelen istikâmetlerin setri nazar-ı dikkatde (göz önünde) tutulmalıdır.

3. Garb Cephesi emrindeki tren malzemesinin düşman eline bırakılmaması ve Eskişehir'deki imâlât-ı Harbiyye'ye vesâireye ait malzeme ve mühimmâtın da emniyetle geri alınmasının ve bırakılacak şimendüfer (demiryolu) hatları üzerinde azâmî tahrîbat yapılmasının temini lazımdır.

4. Eskişehir'in zâyâı halinde ve hatta doğrudan doğruya düşman tarafından ciddi taarruza marûz kalmadıkça cenûb (güney) cephesi elyevm (bugün) bulunduğu vaziyeti muhâfaza edecek ve süvari kuvvetinin dahil-i memlekete sarkması muhtemel âsi Edhem kuvvetlerine karşı kullanılabilecek vechle kendi sağ cenâhında (yanında) bulunduracak ve Garb Cephesi sol cenâhıyla tesîs-i irtibat edecektir (bağlantı kuracaktır).

5. Düşmanın fâik (üstün) kuvvetlerle ciddi bir taarruz halinde cenûb Cephesi kıtâatını ezdirmeyecek ve malzemesini

zâyâ'a uğratmayacak üzere şimendüfer hatları üzerinde azâmî tahribât yaparak "T D A Y E A" tedrîcen Afyonkarahisar-Konya istikametine çekilmektedir.

6. Garb ve Cenûb cepheleri kumandanlıklarına ve Garb Cephesi Erkân-ı Harbiyye Riyâseti'ne 10 Kânûn-ı sânî 37 (10 Ocak 1921) saat 3 sonra (15 00)'da yazılmıştır.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reisi Vekili
Fevzi

Vürûdu (Gelişi)
10.1.37 (10.1.1921)
Saat 10 sonra (22 00)

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 659

Dosya No. : 53

Fihrist No. : 77

İnönü Şarkındaki Sırttan
10.1.37 (10.1.1921)
saat 4 15 sonra (16 15)

On Birinci Fırka (Tümen) Kumandanlığı'na

1. 24.Fırka'dan okla işaretli alınan raporda 143.Alay'ın Gündüz Bey'den Oluklu'ya gelirken dağınık çekildiğini düşmanın Bozöyük'ten Teke istikâmetine taarruz ettiği bildirilmiştir. 143.Alay efrâdını (fertlerini) 143 ncü Alay Kumandanı Gündüz Beyle Oluklu arasında efrâdını toplaması ve caddenin şarkındaki sırtta müdafaa etmesini emretmiştir. Ve bu emrin icrâ edildiği bildirilmektedir.

Fırka'nın nisbeten gayr-i müsâid olan (uygun olmayan) vaziyetini tashîh (düzeltmek) için Çukurhisar İstasyonu'na gelen 174.Alay'ın iki taburu fırka emrine verildiği gibi Eskişehir'den bu gece trenle gelmesi icâb eden 132.Alay'ın diğer iki taburu fırka emrine verilmiştir.

Sağ cenâhta (tarafta) iş bu takviye kıtaâtıyla (birlikleriyle) vaziyetin değişmesi muhtemel olduğundan şimdilik ricât (geri çekilme) emri vermemenizi ve vaziyet hakkında görüşmek üzere İnönü'ne gelmenizi rica ederim.

Garb Cephesi Kumandanı
İsmet

Arşiv No. : 4/4478
Klasör No. : 659
Dosya No. : 53
Fihrist No. : 80

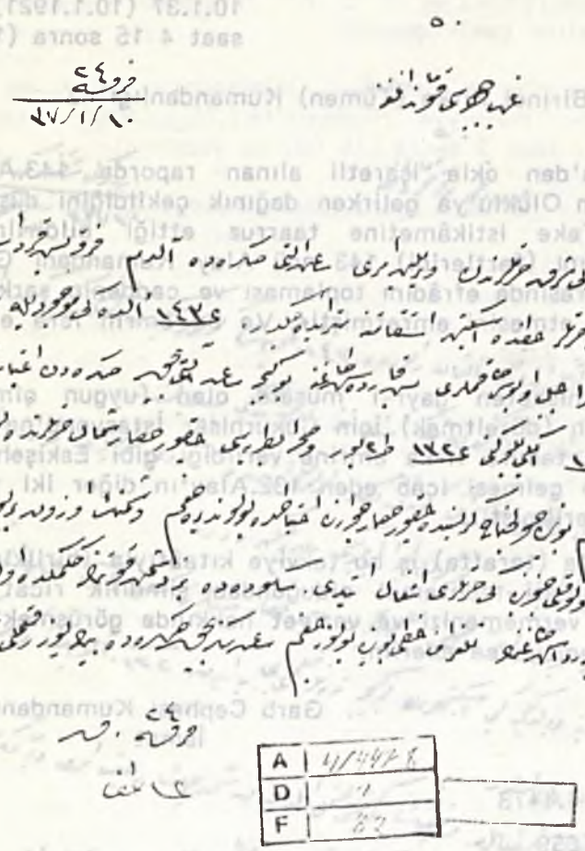

24.Fırka (Tümen)
10.1.37 (10.1.1921)

Garb Cephesi Kumandanlığı'na

Saat bir sonra (13 00)'da İnönü şark sırtlarından verilen emri saat altı sonra (18 00)'da aldım. Fırka Beşkardeş dağı ve Çukurhisar şimâlindeki (kuzeyindeki) sırtlar hattında Eskişehir istikametine setr edecektir (yönünü kapatacaktır). 143.Alay eldeki mevcuduyla ve 32.Alay ve 3.Tabur ve 2.Alay, 1.Tabur cebel (dağ) obüs takımları Beşkardeş dağına bu gece saat altıbuçuk sonra (18 30)'dan çekilmeye başladılar. 174.Alay iki bölüğünü, 132.Alay 2.Tabur ve sahra bataryası Çukurhisar şimâl sırtlarında bulunacaktır. 172.Alay'a henüz emir vermedim. Bunun solcenâh (yan) gerisinde Çukurhisar civarında ihtiyatda bulunduracağım. Düşmanın uzun bir yürüyüş kolu saat üçden sonra Oluklu cenûbundaki (güneyindeki) sırtları işgal etti. Söğüd'e de bir düşman kuvvetinin gelmekte olduğunu haber verdiler. Ben Beşkardeş dağının telgraf hattı boyunda bulunacağım. Saat sekiz buçuk sonra da (20 30) bin yüz rakımlı tepe civarından yazılmıştır.

24.Fırka K. (Kumandanı)
Atıf

Arşiv No. : 4/4478
Klasör No. : 659
Dosya No. : 53
Fihrist No. : 82

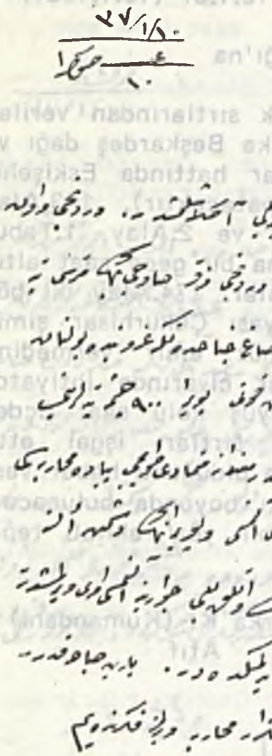

10.1.37 (10.1.1921)
Saat 10 sonra (22 00)

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâsetine

Düşmanın sabahleyin hüküm süren sis esnâsında açılmağa ve ileri harekete devam ettiği anlaşılmıştır. Dördüncü ve On Birinci Fırkalar (Tümenler) Akpınar-Bozalan ve Karaağaç'a kadar işgal etmişler ve Yirmi Dördüncü Fırka Savcıbey, Metris Tepe, Çiftlik mevâziini (mevzilerini) şimendüfere kadar müdâfaa edecek idi. Zevâlde iken (öğleyin) sağ cenâhta Teke grubunda bulunan bir alay geri atılmış ve toplanmağa çalışıyor. Ve Poyra üzerine ilerleyen yeni bir düşman kuvveti Poyra- 900 Çeşme Tepelerini işgal etmiş bulunuyor idi. Akpınar'dan Karaağaç'a kadar mevâziide akşama kadar muannidâne mütemâdi (sürekli olarak) topçu piyade muharebesi olmuş ve kıtaâtımız (birliklerimiz) hâkimiyetlerini muhâfaza etmişlerdir. Fakat sağ cenâhın geri alınması ve Poyra'nın düşman eline geçmesi suretiyle tezâhür eden (meydana gelen) tehlikeyi bertaraf etmek kabil olamadığından kıtaâtın Otlubalı civarına alınması emri verilmiştir. Düşmanın mühim zâyiatı vardır. Düşmanın kuvveti 5.Alay piyade iki alay süvari tahmin edilmektedir. Yarın sabaha kadar Yirmi Dördüncü Fırka'dan haber alarak Beşkardeş Otlubalı hatt-ı umûmisinde (genel hattında) tekrar muharebe verilmez fikrindeyim.

2. İkinci Süvari Grubu ile 10.1.37'de irtibat peydâ edilememiştir. Yarınbulunduğu takdirde İnönü istikametinde istihdâm olunacaktır.

Bu rapor 10 Kânûn-ı sânî 37, saat sonra Erkân-ı Harbiyye-i Umumiyye ve Cenûb (Güney) Cephesi'ne yazıldı.

İsmet

Arşiv No. : 4/4478
Klasör No. : 659
Dosya No. : 53
Fihrist No. : 92

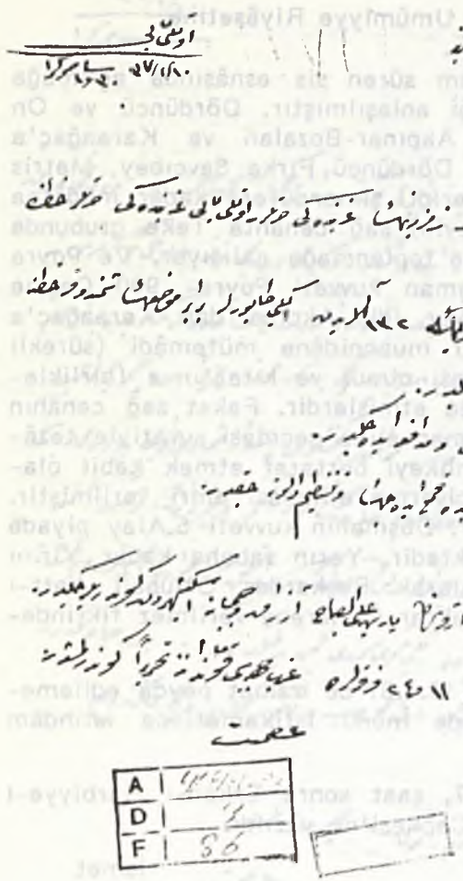

Otlubalı

10.1.37 (10.1.1921)
Saat 10 30 sonra (22 30)

24., 11., 4.Fırka (Tümen) Kumandanlıklarına

11.1.37 (11.1.1921) için cephe emri

1. Ordu yarın 11.1.37'de Beşkardeş Dağı-Zemzemiye'nin garbındaki (batısındaki) sırtlar Otlubalı garbındaki sırtlar hattında ber-vech-i âtî (aşağıda olduğu gibi) müdâfaa edecektir.

(a) 24.Fırka'ya kendisine ilhâk edilen 174.Alayın 132.Alay'dan iki taburla beraber mevzi'in şimendüfer hattına kadar olan şimâl (kuzey) kısmını işgal ve müdâfaa edecektir.

(b) 11.Fırka'ya Otlubalı garbindeki sırtları işgal ve müdâfaa edecektir.

(c) 4.Fırka'ya benim ihtiyatım olarak Kaynarca garbında tecemmu edecek (toplanacak) ve tanzim olunacaktır.

(e) Depo Alayı 11.Fırka emrine verilmiştir.

z. Ben Otlu civarında bulunacağım. Fırkaların arkasından yarın ale-s-sabah (sabahleyin) erzak ve cephane Eskişehir'den gönderilecektir.

3. Poyra 4.Fırka Kumandanlığı'na bizzat tahrîren (yazılı olarak) verilmiş, 11 ve 24.Fırkalara Garb (Batı) Cephesi Kumandanlığına tahrîren gönderilmiştir.

İsmet

Arşiv No. : 4/4478
Klasör No. : 659
Dosya No. : 53
Fihrist No. : 86

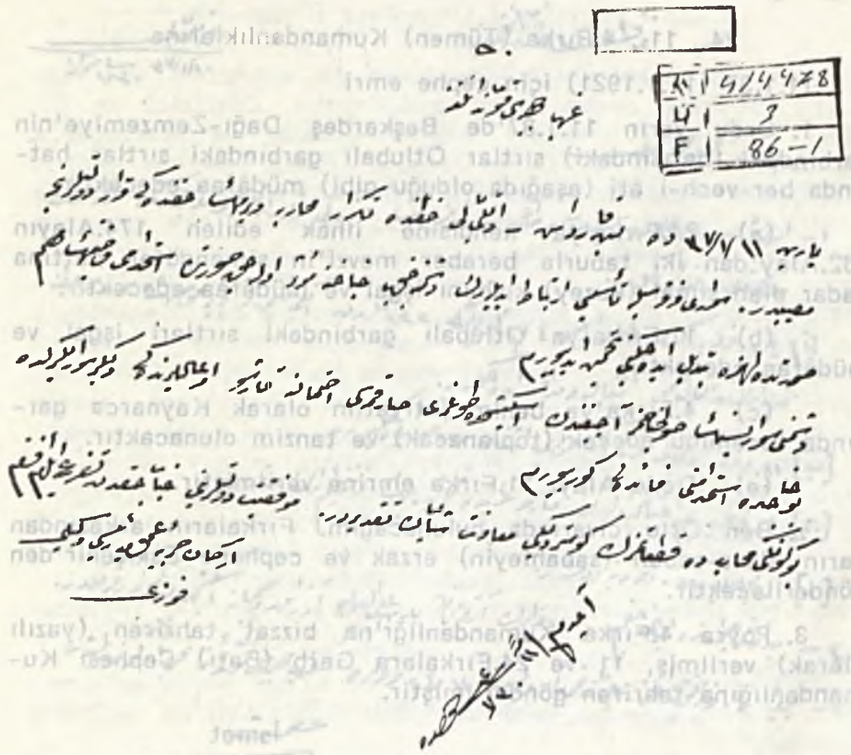

Garb (Batı) Cephesi Kumandanlığı'na

Yarın 11.1.37 (11.1.1921)'de Beşkardeş-Otlubalı hattında tekrar muharebe vermek hakkındaki karar devletlerince musîbdir (isabetlidir). Süvari Fırkası'yla te'sîs-i irtibat edilerek (bağlantı kurularak) düşmana cenûb cenâhına müessir (güney yanına etkili) olacak suretde istihdâmı vaziyetin mühim suretde lehimize tebdîl edeceğini (değişeceğini) tahmin ediyorum.

Düşman süvarisinin solcenâhımız açığından Eskişehir'e doğru sarkması ihtimaline karşı emr-i âlîlerindeki diğer süvarilerin de bu cenâhda istihdâmını fâideli görüyorum.

Bugünkü muharebede kıtâatımızın gösterdiği muâvenet şâyân-ı takdir (yardım takdire değer)'dir. Muvaffakiyet-i devletlerini cenâb-ı hakkdan tazarru eylerim (dilerim) efendim.

Erkân-ı Harbiyye-i Umumiye Reisi
Vekili
Fevzi

Açtım /11 minh (De)
Saat 7 30 evvel (07 30)'de

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 659

Dosya No. : 53

Fihrist No. : 86-1

Belge No. : 2296

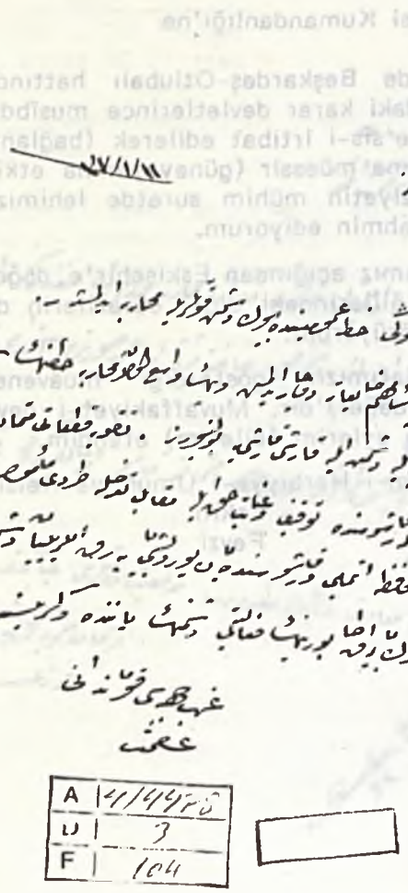

Belge No. : 2296

Harb telgrafı 11.1.37 (11.1.1921)

Gökbayrak Taburu Kumandanlığı'na

9.10 Kânun-ı sânî (Ocak)'da Rıza Paşa Köyü-Çerkes-Çepni-İnönü hattı-ı umûmisinde (genel hattında) büyük düşman kuvvetleriyle muharebe edilmiştir. İki gün devam eden muannidâne muharebât (ısrarlı muharebeler) neticesinde düşman pek mühim zâyiâta dûçâr edilmiş (zararlara uğratılmış) ve pek vâsi (geniş) olan muharebe hattının muhtelif âksamı (çeşitli bölümleri) ileri geri dalgalanmıştı. El-yevm muhkem (bugün kuvvetli) bir cephe ile düşman ile karşı karşıya bulunuyoruz. Takviye kıtaâtı (birlikleri) mütemâdiyen vürûd etmekte (gelmekte) ve düşmanın uğradığı mukavemet (karşı koyma) ve zâyiât-ı Mühimme (önemli kayıplar) karşısında tevkîf (durdurulması) ve inayet-i hakk ile (Tanrının yardımıyla) mukabil taarruzla tardı memûl olunmaktadır (uzaklaştırılması umulmaktadır). Gökbayrak Taburu vaziyetini katiyyen muhafaza etmeli ve karşısında yan yürüyüşü yaparak ilerleyen düşman kollarına ve kafilelerine gece ve gündüz taarruz etmelidir. Gökbayrak Taburu'nun faaliyeti düşmanın yanında ve gerisinde bulunduğundan en müessir (etkili) olacak zamanıdır.

Garb (Batı) Cephesi Kumandanı
İsmet

Arşiv No. : 4/4478
Klasör No. : 659
Dosya No. : 53
Fihrist No. : 104

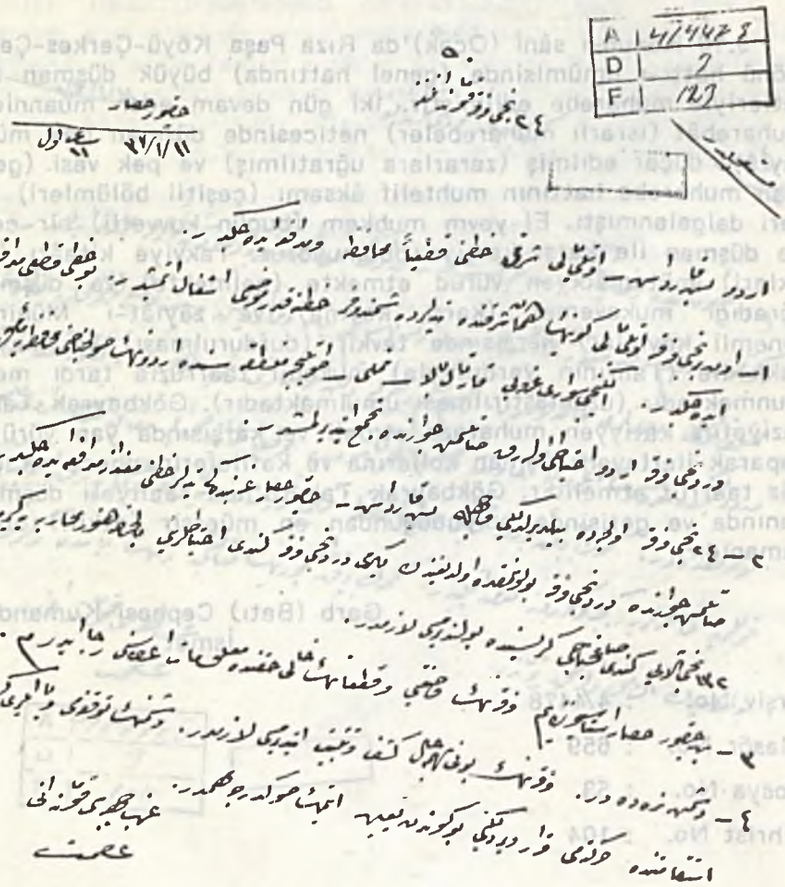

Müsta'celdir (Aceledir)

Çukurhisar
11.1.37 (11.1.1921)
Saat 11 evvel (11 00)

24 ncü Fırka (Tümen) Kumandanlığı'na

Ordu, Beşkardeş-Otlubalı şarkı hattını kat'iyyen muhâfaza ve müdâfaa edecektir.

1. On Birinci Fırka ve Otlubalı Köyü'nün hemen şarkında tepelerde şimendüfer hattına kadar mevzii işgal etmiştir. Bu hattı kat'i müdâfaa edecektir. İkinci Süvari Grubu Kartal-ı bâlâ -Nemli- Tutluca mıntıkasında ordunun sol cenâhını (yanını) muhâfazaya memuruz. Dördüncü Fırka ordu ihtiyatı (yedeği) olarak Satılmış civarında tecemmu ettirilmiştir (toplatılmıştır).

2. 24 ncü Fırka evvelce de bildirildiği vechile (üzere) Beşkardeş-Çukurhisar garbındaki (batısındaki) tepeler hattını muannidâne müdâfaa edecektir (ısrarla koruyacaklardır). Satılmış civarında Dördüncü Fırka bulunmakta olduğundan Yirmi Dördüncü Fırka kendi ihtiyatlarını bilhassa henüz muharebeye girmeyen 132 nci Alayı kendi sağ cenâhı gerisinde bulundurması lâzımdır.

3. Ben Çukurhisar İstasyonu'ndayım. Fırka'nın vaziyeti ve kıtaâtın (birliklerin) hali hakkında malûmat itâsını (bilgi verilmesini rica ederim.

4. Düşman nerededir? Fırka'nın bunu be-heme-hâl (mutlaka) keşf ve tesbît ettirmesi lâzımdır. Düşmanın tevkîfe mi (durmaya mı) veya ileri geri istikametinde harekete mi karar verdiğini bugünden tayin etmek son derece mühimdir.

Garb Cephesi Kumandanı
İsmet

Arşiv No. : 4/4478
Klasör No. : 659
Dosya No. : 53
Fihrist No. : 123

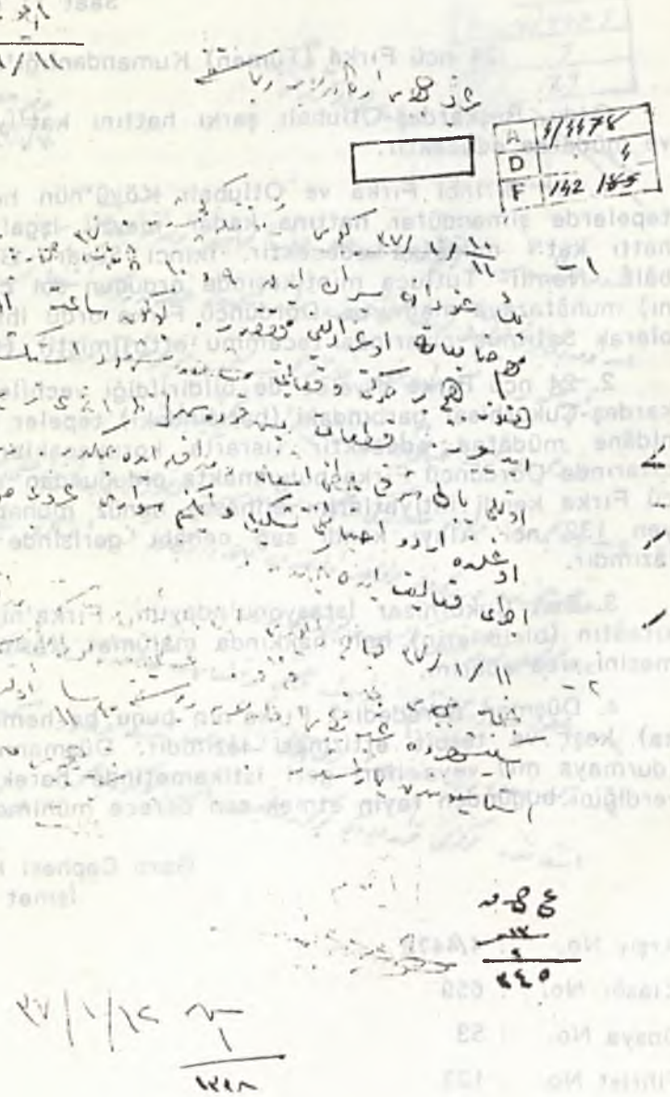

Çukurhisar
11.1.37 (11.1.1921)

Garb (Batı) Cephesi Erkân-ı Harbiyye Riyâseti'ne

1. 10/11.1.37 günü sükûnetle geçmiştir.

Pek anûdâne (ısrarla) seyrân eden 9,10 Kânûn-ı sânî 37 muharebâtında (9/10 Ocak 1921 muharebelerinde) düşmanın mühim zayiâta uğradığı muhakkaktır. Bugün saat 11 00 evvele (11 00) kadar henüz hiç bir hareketi ve faaliyeti meşhûd (görülmemiştir). İstikşâfât (keşifler) devam ediyor. Kıtaât Beşkardeş "TAGYZMRMYH" (Şifre) Otlubalı şarkî hattını işgal ve müdafaa edecektir. Dördüncü Fırka (Tümen) Satılmışoğlu'nda ordu ihtiyâtını (yedeğini) teşkil ve ikinci süvari grubu sol cenâhda (yanda) icrâ-yı faâliyet edecektir (faaliyette bulunacaktı).

2. 11.1.137 sabah raporu Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyaseti'ne Müdafaa-i Milliyye Vekâleti'ne Cenûb (Güney) cephesi K. (Kumandanlığı'na), 12 nci K.K. (Kolordu Kumandanlığı'na) Kastamonu ve Bolu Havalisi K., 61 nci Fırka K., Eskişehir'de Garb Cephesi Erkân-ı Harbiyye Riyâseti'ne saat 11 45 evvelde Çukurhisar İstasyonu'ndan yazılmıştır.

Garb Cephesi K.
İsmet

G.C.K.

Şube 13 — Açdım/11 minh (De)

2 — İmza (okunamadı)
345

1 nci Şube
1338 — 12.1.37

Arşiv No. : 4/4478
Klasör No. : 658
Dosya No. : 51
Fihrist No. : 142

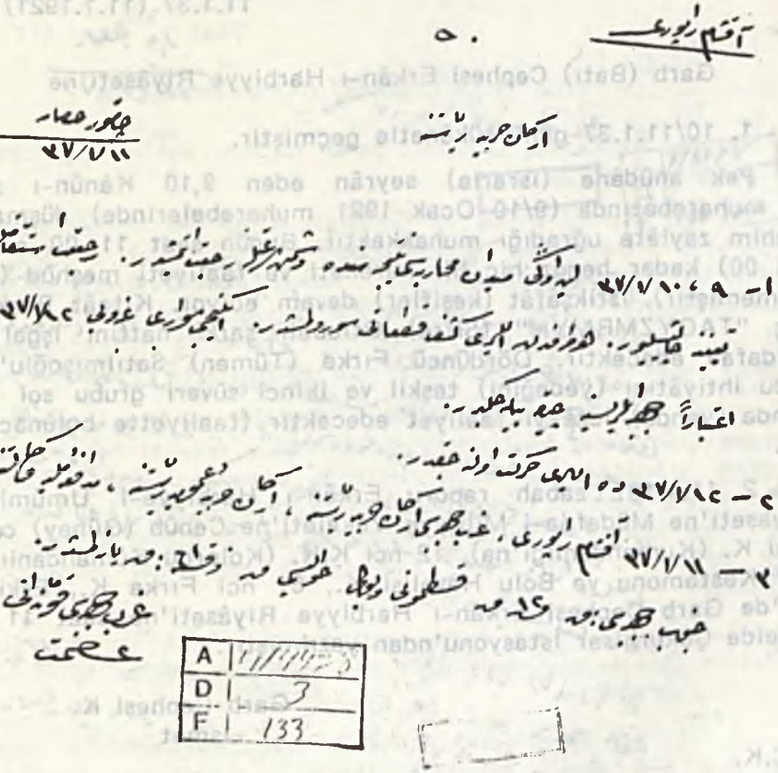

Akşam raporu

Çukurhisar
11.1.37 (11.1.1921)

Erkân-ı Harbiyye Riyâseti'ne

1. 9, 10.1.37 (9/10.1.1921)İnönü Meydan Muharebesi neticesinde düşman süratle ric'ât etmiştir (geri çekilmiştir). Ric'ât istikametlerinin tayinine çalışılıyor. Her taraftan ileri keşif kıtaâtı sürülmüştür. İkinci Süvari Grubu 12.1.37 (12.1.1921)'den itibaren cephe ilerisine çıkabilecektir.

2. 12.1.37'de ileri hareket olunacaktır.

3. 11.1.37 (11.1.1921) akşam raporu, Garb Cephesi Erkân-ı Harbiyye Riyâseti'ne, Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâseti'ne, Müdafaa-i Milliye Vekâleti'ne, Cenûb (Güney) Cephesi K. (Kumandanlığı'na) 12.Kolordu K., Kastamonu ve Bolu Havâlisi K., 61.Fırka K. yazılmıştır.

Garb (Batı) Cephesi Kumandanı
İsmet

Arşiv No. : 4/4478
Klasör No. : 659
Dosya No. : 53
Fihrist No. : 133

٥٠

٤ نجی فرقه قومندانلغنه

٢٧/١/٢٤ انجون جهاری

حضور همایونه عرض

٢٧/١/١١ تاریخلو

١- شمدی یه قدر آلنان کفه رلوبرازیلطا آلمکلوغنه قاتلی ودنلی محاربه ده قطعاتمزک دیرانمقاومتی سایه‌سنده دشمنک فعالیاتی طهر اولنارق ٢٧/١/١١ کیجه‌سی شمال غربی جهتنه تیکی اعتبار اولنمشدر.

٢- اردو قومندانلغی ٢٧/١/٢٤ یوجه زیر نده اقیجکار - خرمآغاج خطه‌سنه چکیلمکده‌در.

٣- ٤ نجی سواری فرقه‌سی چاتالجه طوتونمق اوزره اوراده‌کی اقیجکار اوزرندن قسم جلبیه آغاجی اوده دره‌سی قوزلجیکار - توقاری آغاجی آرموطی خطه‌سنی کچه‌جک ویوزاولوک تمامنده طوتلمق اوزره کوکلو اوزرنه چکیلمکده‌در. بازارجق خطه‌سنه قاتلمق وطوده دره‌سی اوزرنه بازارجق وقرنده‌ده بسوده عثمانیه خطه‌سنه قاتلمق کفایت ایتمکده‌در. غروب ایچون جلبیه زوالده ایهاوکه وارمه‌یه بولونمقده‌در. سکوت بیدجهتانسفاقی تدبیری درونجی فرقه‌سنه ایده‌جکدر.

٤- تدبیری درونجی فرقه قومندانلغی ایله بیرلکده ١٧٤ وی ١٧٤ ون آلمکلی تعرضلرله برابر سکوتده‌ده سعید بوروبرلن صاولجی بلوکی - کدیخری - کوندوزبک خطه‌سنه برلنجک ولدی اولیاب چاتالجه‌ده محاربه ایله موضعیت صاولجیلکدن تمدوخ خطه‌سنه قدر اولان قسمی مدافعه ایده‌جکدر. فرقه‌نک آلمکلی سواری بلوکنی طولوقلاردن دشمنک تماماً ایچری قدر ایلری کونه‌رمکده‌در.

٥- ١١ نجی فرقه: ایهاوکه اوزرنه اقیجکار - خوجه‌بنقلقسنه کیده‌جک ولدی اولیاب محاربه ایله موضعیت تمدوخ خطه‌سنه غربنک قسمنی مدافعه ایده‌جکدر. ١٧٤ تمه‌سی درونجی فرقه‌ده‌در.

٦- درونجی فرقه: اردو احتیاطی اولارق ٢ حکمده‌ده ایهاوکه کونه موضعیت ایده‌جک حورتی حرکته ایده‌جکدر.

٧- ٤ و ١١ نجی فرقه‌لر [سهرده‌سه - اقچالی] خطی ٢ اولده کچمه‌یه بولونمقده‌در.

٨- ١١ نجی فرقه‌دن اختیار چکیلن قسمک جرانسان تجمع ایتمکده و قطعاتنده درونجی فرقه‌نک سواری بلوکیله طوتلمق اوزره ایهاوکه اوزرنه اتخاذ ایده‌جکدر. آلمکلی سواری غروب قومندانلغی بولری اشبو قطعاتله برابر بولونمالی ایچاب حربه بولونماشی تدبیری کوز اوکنه آلنمالی ایده‌جکدر.

٩- بارمه‌لماتنه ایهاوکه اشجوندن تاشیه‌یه بولونمقده‌در.

١٠- سهرده‌ده ایهاوکه استحکامنی بولوزهلم بلفون ولغزف ارتباطی تمامله تأمین ایده‌جکدر. فرقه‌لرک سواری غروبنه اوریه بورنی اخلاقی کونه‌رلمکده‌در.

١١- ٢٤، ١١، ٤ نجی فرقه‌لر و آلمکلی سواری غروبی قومندانلغنه ٢٧/١/١١ تاریخلو حکمده‌ده تبلیغ ایدلمشدر.

عسکری جمهوری قومندانی

عصمت

صورتی صحیحدر

٢٧/١/١٤

Belge No. : 2300

Harb telgrafı

Çukurhisar istasyonu
11.1.37 (11.1.1921)
Saat 7 sonra (19 00)

4 ncü Fırka (Tümen) Kumandanlığı'na
12.1.37 (12.1.1921) için Cephe Emri

1. Şimdiye kadar alınan keşif raporlarına nazaran iki günlük kanlı ve şiddetli muharebede kıtaâtımızın dilir-âne mukâvemeti (birliklerimizin yiğitçe karşı koyması) sayesinde düşmanın, zâyiât-ı mühimmeye uğrayarak 10/11.1.37 (10/11.1.1921) gecesi şimâl-i garbi (kuzeybatıya) doğru ric'at ettiği (çekildiği) anlaşılmıştır.

2. Ordu yarın 12.1.37 (12.1.1921) ber-vech-i zîr (aşağıda olduğu gibi) Teke-Akpınar-Karaağaç hattına yürüyecektir.

3. İkinci Süvari Grubu; 12 Kânûn-ı sânî (12 Ocak) Tutluca'dan hareketle İnönü-Akpınar üzerinden kısm-ı küllîsiyle aksâmını (büyük kısmını) Murad Deresini, Kızılcapınar-Yukarı Aşağı Armudlu mıntıkasında geçirecek ve Bozöyük şimâlinde (kuzeyinde) Ali Bey Köyü üzerinden Kurtköy-Pazarcık hattına karşı ve Murad Deresi üzerinden Pazarcık ve Mezıd Vadisi'nde Osmaniye hattına karşı keşf yapacaktır. Grub kısm-ı küllîsiyle zevâlde (öğlede) İnönü'ne varmış bulunmalıdır. Söğüd-Bilecik istikametini Yirmi Dördüncü Fırka keşfedecektir.

4. Yirmi Dördüncü Fırka kendisine ilhâk edilen (katılan) 174.Alay ve 132.Alay'dan Eskişehir taburla beraber Söğüd caddesiyle yürüyerek Savcı Bey-Teke-Harbiye-Gündüzbey mıntıkasına yerleşecek ve lede-l-icâb (gerektiğinde) 10 Kânûn-ı sânî 37 (10 Ocak 1921)'de muharebe edilen mevziin Savcıbey'den şimendüfer hattına kadar olan kısmını müdafaa edecektir. Fırka emrindeki iki süvari bölüğünü toplu olarak düşmanla temas edinceye kadar ileri gönderecektir.

5. 11 nci Fırka: İnönü üzerinden Akpınar-Kovalca mıntıkasına gidecek ve lede-l-icâb muharebe edilen mevziin şimendüfer hattının garbindeki kısmını müdafaa edecektir. 174.Alay 1.Tabur şimdilik On Birinci Fırka emrindedir.

6. Dördüncü Fırka: Ordu ihtiyatı (yedeği) olarak saat 3 sonra (15 00) da İnönü Köyü'ne muvâsalat edecek (ulaşacak) surette hareket edecektir.

7. 24. ve 11 nci Fırkalar "Beşkardeş-Otlubalı" hattını saat 11 evvelde (11 00) geçmiş bulunacaklardır.

8. 11 nci Fırka'dan Akçayır ve Çerkeskartal Köylerine gittiği haber alınan mecmû ve parekende (toplu ve tek tek) kıtaâtıyla Dördüncü Fırka'nın Süvari Bölüğü'yle Tutluca-İnönü üzerinden fırkalarına iltihâk edeceklerdir (katılacaklardır) İkinci Süvari Grubu Kumandanı bu emri işbu kıtaâtla beraber bulunan Erkân-ı Harb (kurmay) Yüzbaşı Şükrü Bey'le îsâl edecektir (ulaştıracaktır).

9. Yarın iâşe İnönü İstasyonu'ndan temin edilecektir.

10. Ben yarın İnönü İstasyonu'nda bulunacağım. Telefon ve telgraf irtibatı tamamiyle tesis edilinceye kadar fırkaların ve süvari grubunun oraya birer emir zâbiti (göndermelerini rica ederim.

11. 24, 11, 4 ncü Fırkalara ve İkinci Süvari Grubu Kumandanlığı'na 11.1.37 (11.1.1921) saat 7 sonra (19 00) da tebliğ edilmiştir (bildirilmiştir).

Garb Cephesi Kumandanı
İsmet

Mülâzım (teğmen) Safvet Efendiye yazdırılmıştır.
11/12.1.37 (11/12.1.1921)
Saat 8 10

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 659

Dosya No. : 53

Fihrist No. : 131

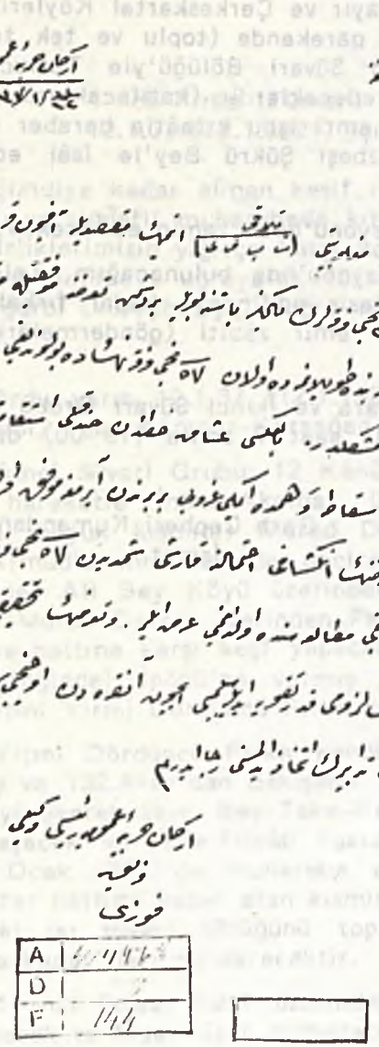

Çok aceledir

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye
12.1.37 (12.1.1921)

Garb (Batı) Cephesi Kumandanlığı'na

Düşmanın İnönü mevzii karşısında uğradığı mağlubiyeti telâfi "T B F Y" (şifre) etmek maksadıyla Afyonkarahisar istikamet-i umûmiyesinde bir taarruza geçmesi muhtemeldir. 8 ve 23 ncü Fırkaların (Tümenlerin) yalnız başına böyle bir düşman taarruzuna muvaffakiyetle mukâbele etmeleri şüpheli olduğu gibi hâlen kısm-ı küllîsiyle (büyük kısmıyla) Dinar garbinde toplanmada olan 57 nci Fırka'nın da bulunduğu vaziyette mezkûr (adı geçen) fırkalara esaslı bir yardımda bulunması müşkildir. Bilâkis Uşak hattından Sandıklı istikâmetinde ilerleyecek kuvvetli bir düşman kolu hem Dumlupınar mevzii ıskata (susturmağa) ve hem de iki grubu birbirinden ayırmağa muvaffak olur.

Bînaenaleyh Cenûb (güney) cephesi mıntıkasında bir düşman taarruzunun inkişâfı (ortaya çıkması) ihtimaline karşı şimdiden 57 nci Fırka kısm-ı küllîsinin Sandıklı havâlisine celbinin muvafık (uygun) olacağı mütâlaasında (tetkikinde) olduğumu arz eyler ve taarruzun tahkîkı (araştırılması) halinde Garp Cephesi Kıtaâtı da Cenûb mıntıkasının lüzumu kadar takviye edilebilmesi için Ankara'dan Üçüncü Süvari Fırkası'nın naklini müteâkib Garb Cephesi'nce icâb eden tedâbirin ittihâz edilmesini (önlemlerin alınmasını) rica ederim.

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Reisi
Vekili
Ferik (Korgeneral)
Fevzi

Vürûdu (Gelişi) / 12 minh (De)
Saat 7 evvel (07 00)

Arşiv No. : 4/4478
Klasör No. : 659
Dosya No. : 53
Fihrist No. : 144

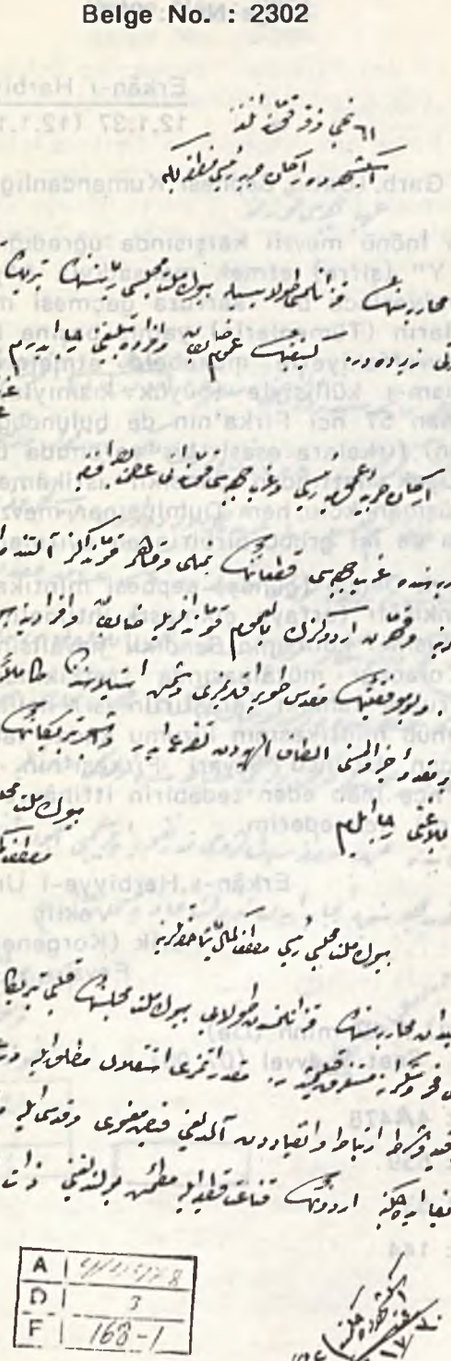

Çukurhisar
12.1.37 (12.1.1921)

61 nci Fırka (Tümen) Kumandanlığı'na
Eskişehir'de Erkân-ı Harbiyye Reisi Muzaffer Bey'e

İnönü Meydan Muharebesi'nin kazanılması dolayısıyla Büyük Millet Meclisi Riyasetinin tebrik telgrafnamesiyle keşîde kılınan arîza-i cevabiye (çekilen cevap) sureti zîrdedir (aşağıdadır). Keyfiyetin umûm zâbitan (subay) ve efrâda (erlere) tebliğini rica ederim.

Garb Cephesi Kumandanı
İsmet

Erkân-ı Harbiyye-i Umumiyye Reisi ve Garb Cephesi Kumandanı İsmet Beyefendi'ye

İnönü Meydan Muharebesi'nde Garb Cephesi kıtaâtının yümünlü (uğurlu) ve kahir (üstün) kumandanız altında icra eyledikleri galebe-i kattiyyeden (kesin zaferden) dolayı zât-ı devletlerine ve kahraman ordumuzun bil-umûm kumandanlarıyla zâbitan ve efrâdına Büyük Millet Meclisi'nin kalbî tebrikâtını takdim ve bu muvaffakiyetin mukaddes topraklarımızı düşman istilâsından kâmilen tahlîs edecek (tamamen kurtaracak) olan zafer-i katiyye (kesin zafere), bir mukaddeme-i hayr (hayırlı başlangıç) olmasını eltâf-i ilahiyyeden tazarru eder (Allahtan diler) ve işbu tebrikâtın umum Garp Ordusu efrâd ve zabitanına iblâğını (ulaştırılmasını) rica eylerim.

Büyük Millet Meclisi Reisi
Mustafa Kemal

Büyük Millet Meclisi Reisi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine

Avn-i hakkla (Allahın yardımıyla) İnönü Meydan Muharebesi'nin kazanılmasından dolayı Büyük Millet Meclisi'nin kalbî tebrikât ve temenniyyâtı (dilekleri) ordunun bütün efrâd ve zâbitanını fahr ve şükrana müstağrık kılmıştır (iftihar ve şükrana boğmuştur). Mukadderatımızı istiklâl-i mutlak (kayıtsız şartsız bağımsızlık) ile deruhte etmiş (üstlenmiş) olan Büyük Millet Meclisi'ne bilâ kayd-u şart irtibat ve inkiyâddan (kayıtsız,

Belge No. : 2302

şartsız bağlılıktan) aldığı feyz-i manevî ve kudsî ile mukaddes topraklarımızın istihlâs (kurtarılması) vazifesini ifâ edeceğine ordunun kanâat-ı katiyye ile mutmain bulunduğunu (inandığını) zât-ı riyâset-penâhilerine (sayın başkana) arz ve temin eylerim.

Eskişehir'de Hikmet

saat : 17 30 sonra / 12 minh (De)

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 659

Dosya No. : 53

Fihrist No. : 168-1

Belge No. : 2303

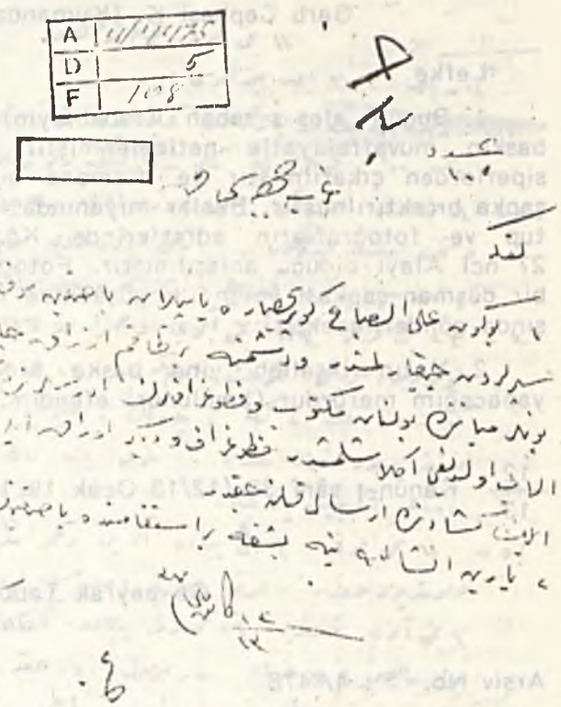

Belge No. : 2303

Adet : 105 20/50 sonra 12 minh (De)

Garb Cephesi K. (Kumandanlığı'na)

Lefke

1. Bugün ales-s-sabah (sabahleyin) Köprühisar'a yapılan baskın muvaffakiyetle neticelenmiştir. Düşman darmadağınık siperlerden çıkarılmıştır ve düşmana bir takım erzak, çanta, şapka bıraktırılmıştır. Bunlar miyanında (yanında) bulunan mektup ve fotoğrafların adreslerinde Köprühisarı'nda düşmanın 27 nci Alayı olduğu anlaşılmıştır. Fotoğraf ve diğer evrâk ile bir düşman şapkası yolun ilk düşâdında irsâl kılınacaktır (açılışında gönderilecektir).

2. Yarın inşallah yine başka bir istikamette baskınlar yapacağım marûzdur (arzolunur) efendim.

12/13 Kânûn-ı sânî 37 (12/13 Ocak 1921)

A

Gökbayrak Taburu K. (Kumandanı)
Cemal

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 658

Dosya No. : 52

Fihrist No. : 108

Belge No. : 2304

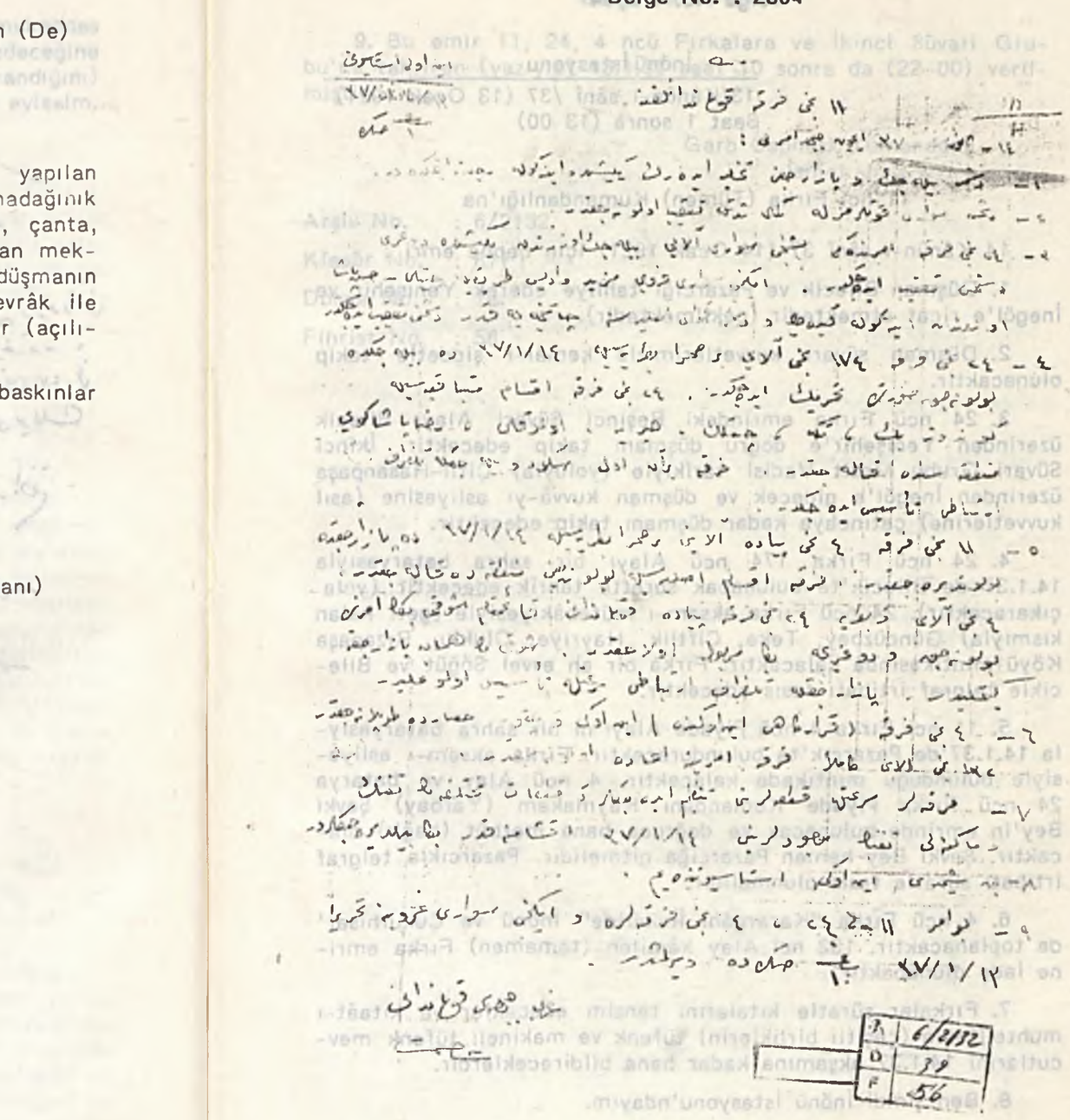

949-131

Belge No. : 2304

İnönü İstasyonu

13/Kânûn-ı sânî /37 (13 Ocak 1921)
Saat 1 sonra (13 00)

11 nci Fırka (Tümen) Kumandanlığı'na

14 Kânûn-ı sânî 37 (14 Ocak 1921) için cephe emri :

1. Düşman Bilecik ve Pazarcığı tahliye ederek Yenişehir ve İnegöl'e ricat etmektedir (çekilmektedir).

2. Düşman süvari kuvvetlerimizle kemâl-i şiddetle takip olunacaktır.

3. 24 ncü Fırka emrindeki Beşinci Süvari Alayı Bilecik üzerinden Yenişehir'e doğru düşmanı takip edecektir. İkinci Süvari Grubu Mezit Vadisi tarîkiyle (yoluyla) Çitli-Hasanpaşa üzerinden İnegöl'e gidecek ve düşman kuvvâ-yı asliyesine (asıl kuvvetlerine) çatıncaya kadar düşmanı takip edecektir.

4. 24 ncü Fırka 174 ncü Alayı bir sahra bataryasıyla 14.1.37 de Bilecik'te bulunacak surette tahrîk edecektir (yola çıkaracaktır). 24 ncü Fırka aksam-ı mütebâkiyesiyle (geri kalan kısmıyla) Gündüzbey, Teke, Çiftlik, Hayriye, Oluklu, Rızapaşa Köyü mıntıkasında kalacaktır. Fırka bir an evvel Söğüt ve Bilecikle telgraf irtibatı tesis edecektir.

5. 11 nci Fırka 4 ncü Piyade Alayı'nı bir sahra bataryasıyla 14.1.37'de Pazarcık'ta bulunduracaktır. Fırka aksam-ı asliyesiyle bulunduğu mıntıkada kalacaktır. 4 ncü Alay ve batarya 24 ncü Fırka Piyade Kumandanı Kaymakam (Yarbay) Şevki Bey'in emrinde bulunacak ve doğruca bana merbût (bağlı) olacaktır. Şevki Bey hemen Pazarcığa gitmelidir. Pazarcıkla telgraf irtibatı süratle tesis olunmalıdır.

6. 4 ncü Fırka "Karargâhı İnönü'de" İnönü ve Çukurhisar'da toplanacaktır. 132 nci Alay kâmilen (tamamen) Fırka emrine iade olunacaktır.

7. Fırkalar süratle kıtalarını tanzim edecekler ve kıtaât-ı muhtelifenin (çeşitli birliklerin) tüfenk ve makineli tüfenk mevcutlarını 14.1.37 akşamına kadar bana bildireceklerdir.

8. Ben şimdi İnönü İstasyonu'ndayım.

Belge No. : 2304

9. Bu emir 11, 24, 4 ncü Fırkalara ve İkinci Süvari Grubu'na tahrîren (yazıyla) 13.1.37 saat 10 sonra da (22 00) verilmiştir.

Garb Cephesi Kumandanı
İsmet

Arşiv No. : 6/2132
Klasör No. : 877
Dosya No. : 18
Fihrist No. : 56

A 4/4448
D 6
F 31-16

تعیم

ایه‌کای استاد

۲۵/۱/۱۴

تلغراف

[illegible]

مغلوب و منهزم اولمه‌لری کبی‌دکه اهالی اسلامیه‌ی فاشی‌لر ایسه اولدقجه
مستجل برسی‌لر ایله
ظلم، تعدی و تجاوزات سوداسی‌نی‌ده‌لرینه شعار ایتمشلردر خلاصه اولدقجه.

۱ — دشمن [کوندز بلک — آیبار — قاغانج] خطنی شمالنده کرک
(سکود — بیه‌جک — کوریمار — بکشهر — بردسه) سوسه‌سی
(بوز اولوق — پازارجه — ایناکچی — بردسه) سوسه‌سی دکرک

بوز اولوق غرب مراد دره‌سی نه‌جه بیلر اوزره ایه‌کولو منی جاده
اطرافنده‌کی بوزه کوبری‌لری ایسه دیوکیده‌ده هرتیمی دمار ایتمیه
دولاعشه ایله مواشی، حبوب و سائر محلولات نقل برسی راحتجه
بوزولمشی بیرا آلیب کوتورمشدر. مشعر تمام نقل اشیای یاپیلمه‌لامسه
غیرنقل مواد ایچاب ایدر. [illegible]

۲ — رفاع کوی یانه بلسه یاوه کوید ده‌کی دیرک جیاغ خطنه نسبط
ایتمه، قورتولمنده طاغده دارتیلمنده قالیانه قادر غرضلری
یانلاریه

A 4/4448
D 6
F 31-17

یایلا اعتماد.

۳ — دشمن بلیقه یاپسه اولدقجه فجایع و تجاوزات هوره کامله تنبیه ایدیله‌جکدر.
اهالی اسلامیه فاشی یاپسه اولدقجه ظلم و تعدی نهایتسز لغورلی بولمه‌جقدر.
اودره‌جه‌ده‌کی دکلدر یاپیلمه مدرسه قالمسه اولدقجه کوبرلر اعماری نابود محو اولمسه
برحالده‌در.

۴ — اهالی، دشمن سدنه تعقیب ایچه سوار بیرلری کوردکجه حیوانلری آیاقلرینه
قاپارنه آغلامقده، مقابله‌دن الانی و آیاقلری اوتکده‌در.
طغیان، دشمن ظلمنه طاغده قاچمه، اهالی عسکرلری دردیه
دار طویلانمه ذاردیه چاری یک سوک محبت و تفاهات جماعتی کوستریلمه‌در.

۵ — اهالی یونانلره تابعیتی حرمت تعالی انلریه جهت نفرت و لعنت ایله
یاد ایلمه‌لر.

۶ — بوراولر ۱۴/۱/۲۵ تاریخنده آنقره‌ده اتابه‌جه‌ده یاپسنه،
مدافعه‌ده قالنه، داخلیه دخالتنه، حرب بلیری، [illegible]
قسطموق ولیلی مولیسی قتل نفعدنه، جبه قطعاتنه (حکومت،
سوای قوتی، سوای عددی قلیل نفعدنه)، بیه‌جک، بیه‌جک
کوتاهیه منفعتدنه نابود اوزره ایه‌کای استادی مداق ولتنه
دولمشدر. توبه ناحیه‌ده دوکیلره تعیم [illegible]

غرب جبهه‌سی قتل مدافع

TELGRAF

İnönü İstasyonu
14.1.37 (14.1.1921)

TAMÎM (GENELGE)

Yunan Ordusu ileri harekâtında ve bilhâssa mağlup ve münhezim (bozguna uğramış) olarak geriye giderken ahali-i İslamiyyeye karşı yapmış olduğu zulm, katl ve tahribât müstacel (acil) resmi raporlara atfen ber-vech-i zîr hülâsa olunur (aşağıda olduğu gibi özetlenmiştir).

1. Düşman "Gündüzbey-Akpınar-Karaağaç" hattının şimallinde (kuzeyinde) gerek "Söğüt-Bilecik-Köprühisar-Yenişehir-Bursa" şosesiyle "Bozöyük-Pazarcık-İnegöl-Bursa" şosesi ve gerekse Bozöyük garbında Murat Deresi Karacapınar üzerinden İnegöl'e müntehî (ulaşan) cadde etrafındaki bütün köyleri yağma etmiş ve bu köylerde her cins zahâir (zahireler) ve mevâdd-ı iâşe (besin maddeleri) ile mevâşî-i sagîr (küçükbaş hayvanlar) ve canlı mahlûkât namına hiç bir şey bırakmayarak bunların hepsini beraber alıp götürmüştür. Müşkilâtla kabil-i nakil (nakledilmesi mümkün olan) eşyayı parçalamış gayr-ı kabil-i nakil mevâddı (nakledilmesi mümkün olmayan şeyleri) imha eylemiştir.

2. Bir kaç köyü bilhassa Aksutekesi'ni kısmen yakabilmiş birçok köyler ezcümle "Güneykestane, Osmaniye, Karacapınar, Rüştiye, Karacakaya, köylerinde" kadınların cebren ırzlarına tasallut etmiş korkularından dağlara ve ormanlara kaçan kadınları yakalayarak ırzlarını pây-mâl etmiştir.

3. Düşmanın yapmış olduğu fecâyî (kötülükler) ve tahribât henüz tamamiyle tespit edilemedi.

Ahali-i İslamiyye'ye yapılmış olan zulüm ve işkence tasavvurun fevkindedir (tahminlerin üstündedir). O derecedeki düşmanın tesirâtına maruz kalmış olan köyler iktisâden tamamiyle mahvolmuş bir haldedir.

4. Ahali, düşmanı şiddetle takip eden süvarilerimizi görünce hayvanların ayaklarına kapanarak ağlamakta, zabitlerimizin ellerini ve ayaklarını öpmektedir. Dağılan bu düşman zulmünden dağlara kaçan ahali askerlerimizin vürudûyla (gelişiyle) beraber toplanmakta ve orduya karşı pek büyük muhabbet (sevgi) ve tezahürat-ı sâmîmâne (içten tezahürat) göstermektedir. Edhe-

min Yunanlılara temin eylediği ihanet ve hata Ahali-i İslamiyece nefret ve lânet ile yâd edilmektedir.

5. Bu rapor 14.1.37 tarihiyle Ankara'da Erkân-ı Harbiyye-i Umumiyye Riyâseti'ne, Müdâfaa-i Milli'ye Vekâleti'ne, Dahiliyye Vekâleti'ne, Cenûb (Güney) Cephesi, 12.K.(Kolordu), Kastamonu ve Bolu Havalisi Kumandanlıklarına, cephe kıtaâtına (24., 11., 4.Fırka (Tümen), 3.Süvari Fırkası, 2.Süvari Grubu Kumandanlıklarına, Eskişehir, Bilecik, Kütahya Mutasarrıflıklarına yazılmak üzere İnönü İstasyonu telgraf merkezine verilmiştir. Bütün nahiyelere ve köylere tamîm olunacaktır.

Garb Cephesi Kumandanı
İsmet

Bâlâ 12 Eskişehir'de
Fuat Efendiye

Arşiv No. : 4/4478
Klasör No. : 659
Dosya No. : 54
Fihrist No. : 31-16, 31-17

TEL

İnönü İstasyonu
14.1.37 (14.1.1921)
1118

61.Fırka K. (Tümen Kumandanlığı'na)
Eskişehir'de Garb Cephesi Erkân-ı Harbiyye Riyaseti'ne

Büyük Millet Meclisi azâyı kirâmından (şerefli üyelerinden) birçok zevât (kişiler) ordudaki asker kardeşlerimiz arasında neferiikle bilfiil mücâhedeye (savaşa) iştirak etmek üzere cepheye geliyorlar. Müşârünileyhümün (Adı geçenin) muharebe safları arasında bulunması hepimiz için medâr-ı iftihâr olduğu kadar milletimizin mücâhede-i hâzırayı (sürmekte olan savaşı) ne mukaddes bir vazife addeylediğine (saydığına) da en kuvvetli bir delildir.

Bütün efrâda keyfiyetin teblîğ ve tefhîmini tamîmen (genelge ile duyurulmasını ve anlatılmasını) rica ederim.

Garb Cephesi Kumandanı
İsmet

Aslına mutabıktır (uygundur)
/14 minh (de)

İmza (okunamadı)

Eskişehir'de Fuat
Garp Cephesinde Kadri

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 659

Dosya No. : 54

Fihrist No. : 31-4

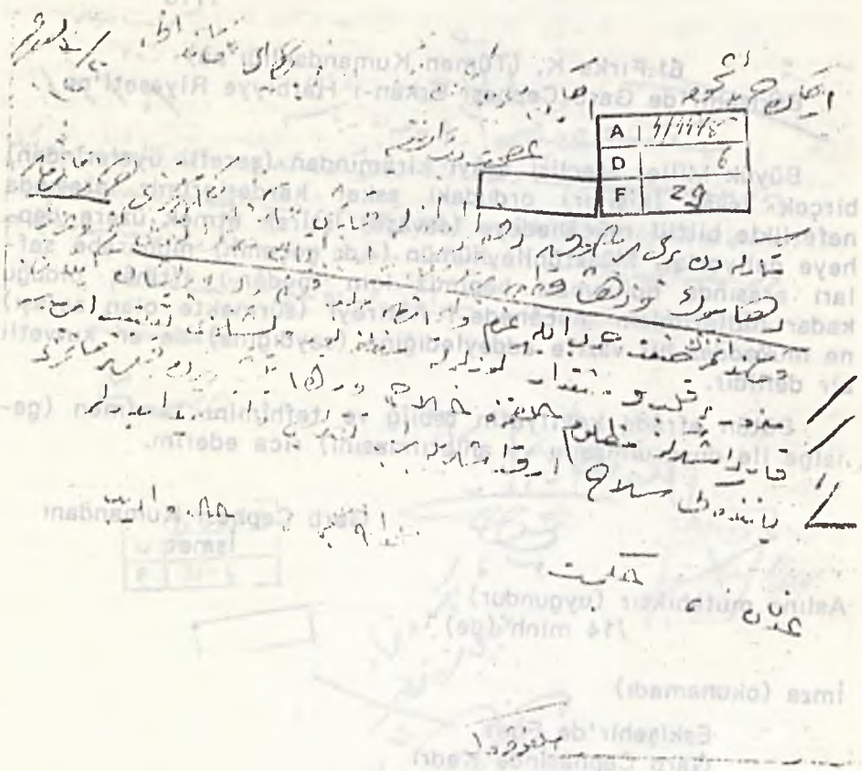

Erkân-ı Harbiyye-i Umumiyye

Erkân-ı Harbiyye-i Umumiye Reisi ve Garb Cephesi Kumandanı İsmet Beyefendi'ye

Mütarekeden beri bir çok defalar ölümle karşı karşıya gelen milletimizi her zamandan daha büyük ve daha katî bir tehlikeye uğratan son taarruzu genç ve aziz kumandanımızın sanat-ı harb ile azim ve imandan mürekkeb (oluşan) kuvveti red ve perişan etti. Mağrur bir kalp, minnetdar gözlerle muzaffer yürüyüşünüzü takip eden kardeşleriniz mazlûm halkımıza halâs ve rehâ tebşirinin (kurtuluş müjdecisinin) kahramanımızı yanındaki silah arkadaşlarıyla beraber takdis ve tesîd ederler (kutlarlar).

Adnan Hikmet Hamdullah Suphi Halide Edip

Melfûfu (ilişiği) var

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 659

Dosya No. : 54

Fihrist No. : 29

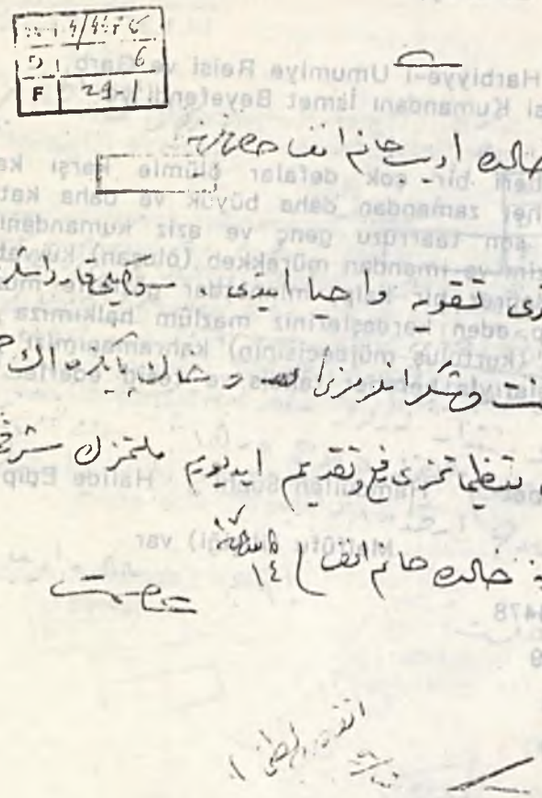

Halide Edip Hanımefendi Hazretlerine

İltifatınız bizi takviye ve ihyâ etti. Sevgili kardeşlerime ayrı ayrı minnet ve şükranlarımızı ve hâk-i pâyinize(*) en samimi ve en halis tazimâtımızı ref ve takdim ediyorum (saygılarımızı sunuyorum). Milletimizin şerefi ve yüz akı olan Halide Hanımefendi.

14 Kânûn-ı sânî 37 (14 Ocak 1921)
İsmet

Ankara'da Lütfü
19/40

Arşiv No. : 4/4478

Klasör No. : 659

Dosya No. : 54

Fihrist No. : 29-1

(*) saygı ifadesi olarak kullanılan bir tabir

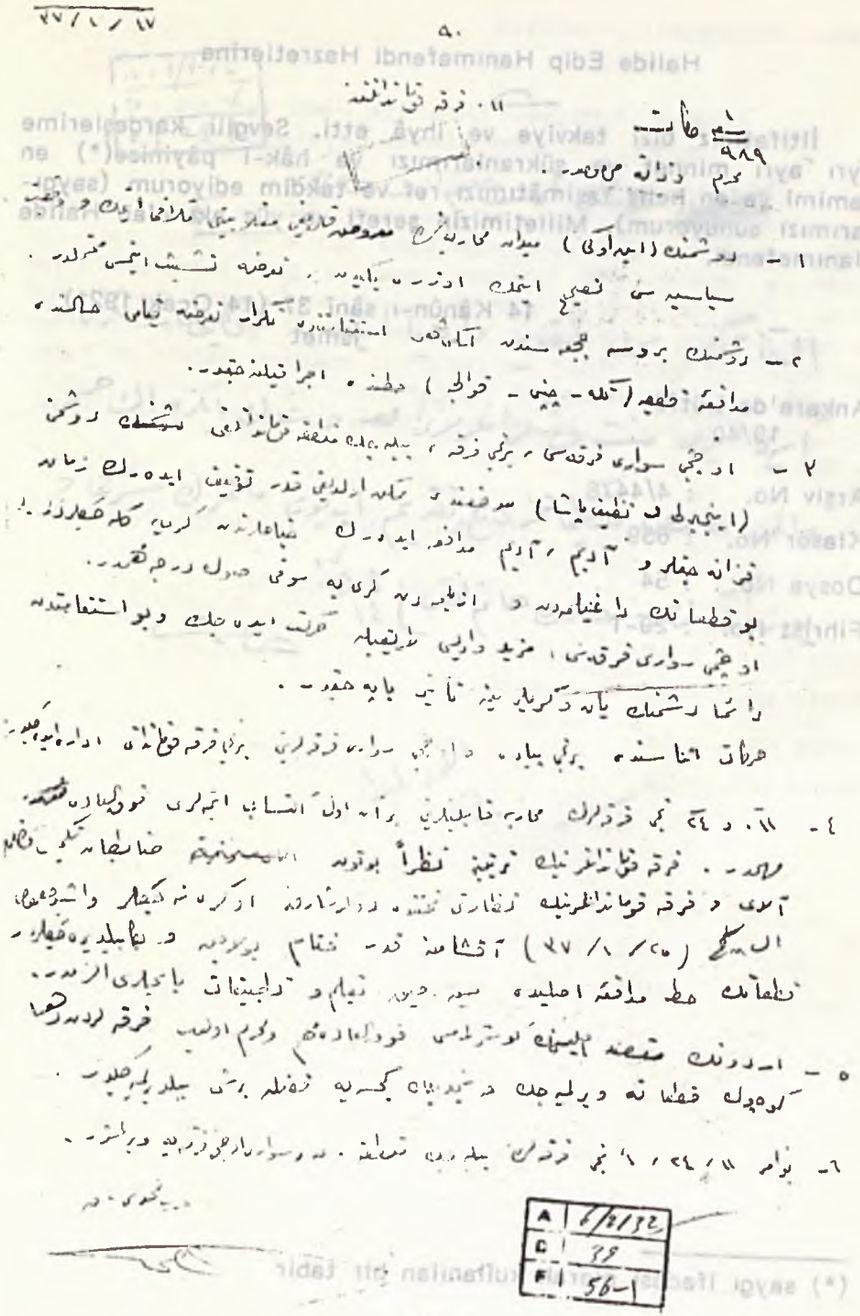

1.Şube Harekât 17.1.37 (17.1.1921)

989

Mahrem ve zâta mahsusdur (gizli ve kişiye özeldir)

11.Fırka (Tümen) Kumandanlığı'na

1. Düşmanın "İnönü" Meydan Muharebesi'nde marûz kaldığı mağlubiyeti telâfî etmek ve vaziyet-i siyâsiyyesini tashîh etmek (düzeltme) üzere yeniden bir taarruza teşebbüs etmesi muhtemeldir.

2. Düşmanın Bursa cephesinden Eskişehir istikametinde tekrar taarruza kıyâmı (kalkması) halinde müdafaa-yı katiyye (kesin savunma) "Teke-Çepni-Kovalca" hattında icra kılınacaktır.

3. Üçüncü Süvari Fırkası, Birinci Fırka, Bilecik Mıntıka Kumandanlığı düşmanı "İncirli ve Nazifpaşa" mevziinde mümkün olduğu kadar tevkîf ederek (durdurarak) zaman kazanacaklar ve adım adım müdafaa ederek cenâhlarından (yanlarından) geriye geleceklerdir. Bu kıtâatın, dağılmadan ve ezilmeden geriye sevki son derece mühimdir. Üçüncü Süvari Fırkası Mezid Vadisi tarîkiyle (yoluyla) hareket edecek ve bu istikametten daima düşmanın yan ve gerilerine tesir yapacaktır. Harekât esnasında Birinci Piyade ve Üçüncü Süvari Fırkalarını Birinci Fırka Kumandanı idare edecektir.

4. 11 ve 24 ncü Fırkaların muharebe kabiliyetlerini bir an evvel iktisâb etmeleri (kazanmaları) fevkâlade mühimdir. Fırka Kumandanlarının tertibine nazaran bütün zâbitan (subaylar) tekmil mevzii, alay ve fırka kumandanlarının nezareti tahtında dolaşarak öğrenecekler ve işbu husus en geç "25.1.37" akşamına kadar hitâm bulacak (sona erecek) ve bana bildireceklerdir. Kıtâatın hatt-ı müdafaa-i aslîde sık sık talim ve tatbikat yapmaları elzemdir.

5. Ordunun maksad-ı aslîsinin (asıl amacının) gösterilmemesi fevkalâde mühim ve mahrem olup fırkalardan daha küçük kıtaâta verilmeyecek ve şimdilik kimseye fazla bir şey bildirilmeyecektir.

6. Bu emir, 11, 24, 1 nci Fırkalara Bilecik Mıntıka K. (Kumandanlığı'na) ve Süvari Üçüncü Fırka'ya verilmiştir.

Harekât

Garb Cephesi K.
İsmet

Belge No. : 2309

Arşiv No. : 6/2132

Klasör No. : 877

Dosya No. : 18

Fihrist No. : 56-1

Belge No. : 2310

غرب جبهه‌سی قومانداناتی
اداره عمومیه‌سی شعبه‌سی
نمره: ۹۸۷

اسکیشهر
۱۹ کانون‌ثانی ۳۳۷

یکدی وردیغی فرمه قبلغه نه‌قلیه

بیاناتکه لیاقت محاربه‌سنده کی موفقیتلرنه وردیغی شرف صحت قیاده‌نی فرقه قائم‌مقامی پاشا حضرتلرینه سوردیغم تبریک تلغرافی ایله یازیلاره جواب صورتی تبلیغ ایدیلدی. مناسبتله ذاتلرنه تبلیغ بیورلمسنی چاریم.

A	6/2133
D	(5 K)
F	42

غرب جبهه‌سی قومانداناتی
عصمت

صورت

موفقیت آغیزه‌دن وردیغی ذات عالیلرینی غرب جبهه‌سنک تالعم منسوبینی نامنه تبریک و تهانیلرینی موفقیتنه مظهر تمنی ایلرم. وقایعک تفصیلات و انتشاننه دائر معلومات لطف بیورلمسنی ده چاریم.

فرقه قومانداناتی
قائم‌مقامی

صورت

ذات عالیلرینک فرقه اردوسنک تریاکی آن خالص ترکیه غرب جبهه‌سنه تبلیغ و تبشیر ایدیکه مادی و معنوی بیک تورلی مسرت و انتخار ویریجیدر. باشده عاجزانه اولیغی حالده غرب جبهه‌سنک شوکت و شکراتی عهد و نقیم ایلرم و فرقه اردوسنه ابدی منت و شکراتی عهد و نقیم ایلرم

غرب جبهه‌سی قومانداناتی
عصمت

Belge No. : 2310

Garb Cephesi Kumandanlığı

Erkân-ı Harbiyye
Birinci Şubesi

Eskişehir
19 Kânûn-ı sânî 337 (19 Ocak 1921)

Adet : 987

Yirmi Dördüncü Fırka (Tümen) Kumandanlığı'na

İnönü Meydan Muharebesi'ndeki muvaffakiyetten dolayı Şark (Doğu) Cephesi Kumandanı Ferik (Korgeneral) Kâzım Karabekir Paşa Hazretlerinden mevrûd (gelen) tebrik telgrafı ile yazılan cevap sûreti atîdedir (aşağıdadır). Zâbitan ve efrâda tebliğ buyurulmasını rica ederim.

Garb Cephesi Kumandanı
İsmet

SÛRET

Muvaffakiyyet-i ahîreden dolayı zât-ı âlilerini ve Garb Cephesi'nin bil-umûm mensubînini kemal-i samimiyetle ve iftiharla tebrik ve temâdî-i muvaffakiyyetle mazhariyyetimizi (başarıların devamının elde edilmesini) temenni eylerim. Vakayiin tafsilât ve inkişâfına (olayların ayrıntı ve gelişimine) dair malûmat lütûf buyurulmasını da rica ederim.

Şark Cephesi Kumandanı
Kâzım KARABEKİR

SÛRET

Zât-ı Devletleriyle kahraman Şark Ordusu'nun tebrikâtını en hâlis bir ruhla Garb Cephesi'ne tebliğ ve tebşîr ederken (müjdelerken) maddî ve manevî pek büyük meserret (sevinç) ve iftihar duymaktayız.

Başta âcizleri olduğu halde Garb Cephesi'nin bütün zâbitân ve efrâdının zât-ı devletlerine ve Şark Ordusu'na ebedî minnet ve şükranını arz ve takdim eylerim.

Garb Cephesi Kumandanı
İsmet

Belge No. : 2310

Arşiv No. : 6/3685
Klasör No. : 904
Dosya No. : 56
Fihrist No. : 42